ТАТАРЧА СӨЙЛӘШӘБЕЗ

5–6 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү
буенча методик ярдәмлек

Уйный-уйный
Үсәбез

Казан

ХӘТЕР

2012

© HETER P.H.

УДК 512.145
ББК 81.2Тат
Т23

Комплектның авторлары:
Зарипова Зифа Мирхәт кызы, Кидрәчева Раушания Гайнулла кызы, Шәрипова Лена Әхмәди кызы, Исаева Резедә Сәлман кызы, Алексеева Рәфисә Муллаяр кызы, Камалова Алсу Имам кызы, Камалова Аида Дамир кызы, Ситдыйкова Венера Рөстәм кызы, Нургалиева Минзада Салих кызы

Рецензентлары:
С. М. Гаффарова —
Казан педагогика көллиятенең директор урынбасары, РФнең Мактаулы урта һөнәри белем бирү хезмәткәре
Н.М. Шириева —
Яр Чаллы шәһәре 25 нче балалар бакчасының татар теленә өйрәтүче тәрбияче

Тышлык рәссамы ***Юлия Щетинкина***

ISBN 978-5-94113-392-5

© Татарстан Республикасы
Мәгариф һәм фән министрлыгы, 2012
© Татарстан Республикасы
«ХӘТЕР» нәшрияты, 2012

© ХӘТЕР

«УЙНЫЙ-УЙНЫЙ ҮСӘБЕЗ» ПРОЕКТЫ БУЕНЧА ТЕМАТИК ПЛАН (ЗУРЛАР ТӨРКЕМЕ)

АКТИВ СҮЗЛӘР	СӨЙЛӘМ ҮРНӘГЕ	АУДИОЯЗМА ЭШ ДӘФТӘРЕ МУЛЬТФИЛЬМ
	КАБАТЛАУ – 3 СӘГАТЬ (1–3)	
	«Минем өем» проекты буенча	Аудиоязма № 1 Дәфтәрдә эш № 1 Мультфильм: «Шалкан»
	ЯШЕЛЧӘЛӘР – 21 СӘГАТЬ (4–24)	
кишер баллы ничә суган бәрәңге кыяр кәбестә нинди алты җиде сигез тугыз ун	– Бу нәрсә? – Кишер. – Мә кишер. – Нинди кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? – Зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр). – Мә зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр). – Рәхмәт. – Зур кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр). – Кечкенә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр). – Чиста кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр). – Пычрак кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр). – Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) нинди? – Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) тәмле, зур (кечкенә), матур, чиста (пычрак). Кишер баллы. Алма баллы. – Мә, кишер (алма) аша. Баллы? – Әйе, баллы. Рәхмәт.	Аудиоязма № 2–24 Дәфтәрдә эш № 2–6 Мультфильмнар: 1. «Баллы кишер» 2. «Уйный-уйный эшлибез» 3. «Юл маҗаралары» 4. «Кем эшләми, шул ашамый»

АКТИВ СҮЗЛӘР	СӨЙЛӘМ ҮРНӘГЕ	АУДИОЯЗМА ЭШ ДӘФТӘРЕ МУЛЬТФИЛЬМ
	– Ничә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? Сана. – Ике (1–10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр). – Оля, кил монда. Мә, ике (1–10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр). – Ике (1–10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр). – Оля, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) бир. – Мә, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер). – Рәхмәт. – Коля, (1–10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр) бир. – Мә, (1–10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр). – Сау бул, Коля. – Ничә кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер)? – Бер (1–10) кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер). – Кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) пычрак.	
кызыл сары яшел	– Бу туп. – Туп (алма) нинди? – Туп (алма) сары (кызыл, яшел). – Нинди туп (алма) юк? – Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк.	
нәрсә кирәк?	– Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) кирәк? – Кирәк.	

© НЕТЕР Р.Н.

АКТИВ СҮЗЛӘР	СӨЙЛӘМ ҮРНӘГЕ	АУДИОЯЗМА ЭШ ДӘФТӘРЕ МУЛЬТФИЛЬМ
	– Коля, нәрсә кирәк? – Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) кирәк. – Нинди кыяр? – Яшел (тәмле, чиста) кыяр. – Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) пычрак. – Мә, кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) ю.	
юа	– Оля кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) юа.	
АШАМЛЫКЛАР – 6 СӘГАТЬ (25–30)		
аш ботка	тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй). – Нәрсә кирәк? – Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) кирәк. – Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге)? – Тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге). – Мә, аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) аша (эч). – Рәхмәт. Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) тәмле.	Аудиоязма №25–29 Дәфтәрдә эш №7, 8 Мультфильм: «Аш бүлмәсе»
САВЫТ-САБА – 6 СӘГАТЬ (31–36)		
кашык тәлинкә чынаяк зәңгәр	– Кашык (тәлинкә, чынаяк) бир. – Нинди кашык (тәлинкә, чынаяк)? – Зур (кечкенә, сары, яшел, кызыл, зәңгәр). – Ничә кашык (тәлинкә, чынаяк)? – (1–10) кашык (тәлинкә, чынаяк). – Мә, (1–10) кашык (тәлинкә, чынаяк). – Мә, кызыл (сары, яшел, зәңгәр) кашык (тәлинкә, чынаяк).	Аудиоязма №30–37 Дәфтәрдә эш №9, 10 Мультфильмнар: 1. «Өч аю» 2. «Чисталыкта – матурлык»

© НЕПЕР Р.Н.

АКТИВ СҮЗЛӘР	СӨЙЛӘМ ҮРНӘГЕ	АУДИОЯЗМА ЭШ ДӘФТӘРЕ МУЛЬТФИЛЬМ
	КИЕМНӘР – 6 СӘГАТЬ (37–42)	
күлмәк чалбар ки сал йокла	Яшел (кызыл, сары, зәңгәр) күлмәк (чалбар). Чиста күлмәк (чалбар). Матур күлмәк (чалбар). Күлмәк (чалбар) юк. – Оля, күлмәк (чалбар) бир. – Нинди күлмәк (чалбар)? – Сары (кызыл, яшел, зәңгәр) күлмәк (чалбар). – Ничә күлмәк (чалбар)? – Бер (1–10) күлмәк (чалбар). – Курчак, чалбар (күлмәк) ки (сал). – Оля, чалбар (күлмәк) бир. – Мә, чалбар (күлмәк). – Рәхмәт. Курчак, мә, чалбар (күлмәк) ки (сал). – Курчак, йокла.	Аудиоязма №38–43 Дәфтәрдә эш №11, 12 Мультфильм: 1. «Киемнәр кибетендә» 2. «Шаян уенчыклар»
	ШӘХСИ ГИГИЕНА – 3 СӘГАТЬ (43–45)	
бит кул хәерле көн	– Хәерле көн. – Мә су, бит (кул) ю. – Бит (кул) чиста. – Бит (кул) чиста. – Әйе, бит (кул) чиста.	Аудиоязма № 43, 44–48 Эш дәфтәре №13, 14 Мультфильм: 1. «Ни өчен киемнәр югалган?»
	ӨЙ ҖИҺАЗЛАРЫ – 3 СӘГАТЬ (46–48)	
өстәл урындык карават	– Зур (кечкенә) урындык (өстәл, карават). – Зур аю, мә зур карават (өстәл, урындык). – Кечкенә аю, мә кечкенә карават (өстәл, урындык).	Аудиоязма № 49 Эш дәфтәре №15 Мультфильм: «Маша һәм өч аю»

<table>
<tr><th>АКТИВ СҮЗЛӘР</th><th>СӨЙЛӘМ ҮРНӘГЕ</th><th>АУДИОЯЗМА
ЭШ ДӘФТӘРЕ
МУЛЬТФИЛЬМ</th></tr>
<tr><td></td><td>– Нәрсә кирәк?
– Карават (өстәл, урындык) кирәк.
– Нинди карават?
– Зур (кечкенә, сары, яшел, зәңгәр) карават.
– Мә, зур карават.
– Рәхмәт.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">БӘЙРӘМ «ТУГАН КӨН» – 9 СӘГАТЬ (49–57)</td></tr>
<tr><td>яратам

бар</td><td>– Мин алма (ипи, сөт, чәй, ботка, аш, кыяр, кәбестә, бәрәңге, кишер) яратам.

– Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам.

– Мин курчак(ны) (аю(ны), песи(не), эт(не), куян(ны) яратам.

– Нәрсә бар?
– Туп (курчак) бар.
– Нәрсә юк?
– Туп (курчак) юк.
Бар, юк сүзләрен кулланып, «Гаилә», «Яшелчә», «Уенчыклар» темаларын кабатлау.
Диалогларны кабатлау.
«Кибетле» уеннары.</td><td>Аудиоязма № 50–60

Эш дәфтәре №16–19

Мультфильмнар:
1. «Туган көн»
2. «Кем нәрсә ярата?»</td></tr>
<tr><td colspan="3">БӘЙРӘМ «САБАНТУЙ» – 3 СӘГАТЬ (58–60)</td></tr>
<tr><td></td><td>Ел дәвамында өйрәнелгән сүзләр, сөйләм үрнәге кулланыла.
«Гаилә», «Яшелчә», «Уенчыклар» темаларын кабатлау.
«Кибетле» уеннары.</td><td>Аудиоязма № 61–63

Мультфильм:
«Сабантуй бәйрәме»</td></tr>
</table>

© HEFER.Н

УЙНЫЙ-УЙНЫЙ ҮСӘБЕЗ

Максат: Информацион-коммуникатив технологияләр, уен-ситуацияләр, күргәзмәлелек кулланып тел өйрәнү, аралашу теләге тудыру.

Бурычлар: 1. Сүз байлыгы булдыру.

2. Гади диалогта катнаша белү, сүзләрне отып алу аша хәтер, зиһен үстерү.

3. Татар теленә кызыксыну уяту.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
1. «Минем өем»		**1. Дидактик уен «Өйдә кем яши?»** **Өй макеты, әни, әти, малай, кыз рәсемнәре күрсәтелә.** **Тәрбияче:** Какой красивый дом. Давайте вспомним: кто живет в этом доме? – Бу кем? **Балалар:** Әти, әни, малай, кыз. **Тәрбияче:** Давайте их позовем. **Балалар:** Әни, кил монда. Исәнме, әни. Хәлләр ничек? **Әни:** Әйбәт. **Һәр гаилә әгъзасын шул үрнәктә бер-бер артлы чакыралар.** **2. Уен ситуациясе «Әби белән бабай бездә кунакта».** **Балалар әби белән бабай ролендә.** **Ишек шакыган тавыш.** **Тәрбияче:** Кем анда? **Бабай:** Мин – бабай. **Әби:** Мин – әби. **Балалар белән тәрбияче:** Бабай, кил монда. Әби, кил монда. **3. Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау.** *Аудио (1 нче кисәк)* **Җырлы-биюле уен «Минем өем».** **Балаларга бабай, әби, әти, әни, кыз, малай, эт, песи битлекләре таратыла.** Бу өй матур, Бу өй зур. Монда яши бабай.	Өй макеты. Күрсәтмә рәсемнәр: әти, әни, кыз, малай, эт Акбай, песи Мияу, әби, бабай. Битлекләр: әти, әни, кыз, малай, эт Акбай, песи Мияу, әби, бабай. Аудиоязма 1.

<table>
<tr><th>Тема</th><th>Актив сүзләр (сөйләм үрнәге)</th><th>Эш төрләре</th><th>Җиһазлау</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Бабай алга чыга: Мин – бабай.
Монда яши әби.
Әби алга чыга: Мин – әби.
Монда яши әти.
Әти алга чыга: Мин – әти.
Монда яши әни.
Әни алга чыга: Мин – әни.
Монда яши малай.
Малай алга чыга: Мин – малай.
Монда яши кыз.
Кыз алга чыга: Мин – кыз.
Әйе шул, әйе шул,
Бу өй матур.
Бу өй зур.</td><td></td></tr>
<tr><td>2. «Кем юк?»</td><td></td><td><u>1. Аудиоязмага кушылып җырлау.</u>
<u>Аудио (1 нче кисәк)</u>
<u>Җырлы-биюле уен «Минем өем».</u>
Балаларга бабай, әби, әти, әни, кыз, малай, эт, песи битлекләре таратыла.
Бу өй матур,
Бу өй зур.
Монда яши бабай.
Бабай алга чыга: Мин – бабай.
Монда яши әби.
Әби алга чыга: Мин – әби.
Монда яши әти.
Әти алга чыга: Мин – әти.
Монда яши әни.
Әни алга чыга: Мин – әни.
Монда яши малай.
Малай алга чыга: Мин – малай.
Монда яши кыз.
Кыз алга чыга: Мин – кыз.
Әйе шул, әйе шул,
Бу өй матур,
Бу өй зур.</td><td>Эш дәфтәре.
Аудиоязма 1.</td></tr>
</table>

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		2. Дидактик уен «Кем юк?» **Әти, әни, әби, бабай, кыз, малай, песи, эт рәсемнәре кулланып оештырыла.** **3. Дәфтәрдә эш. 1 нче бирем «Угости».** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.***	
3. «Шалкан» әкияте		**Мультфильм «Шалкан» әкияте.**	
4. «Кишер үстерәбез»	кишер *Сөйләм үрнәге: нинди?*	**1. Сәхнәләштерелгән уен «Кишер үстерәбез».** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Балаларга әби, бабай, әти, әни, малай, кыз, эт, песи битлекләре таратыла. Түтәлдә «кишер» үсә.** **Тәрбияче:** Что растет на грядке? Давайте вытянем вместе и посмотрим. **Тәрбияче үзе тартып карый, саный:** 1, 2, 3, 4, 5. Юк. Бабай, кил монда. **Бабай тартып карый:** 1, 2, 3, 4, 5. Юк. Әби, кил монда. **Бергә тарталар:** 1, 2, 3, 4, 5. **Әби:** Юк. Әти, кил монда. **Бергә тарталар:** 1, 2, 3, 4, 5. **Әти:** Юк. Әни, кил монда. **Бергә тарталар:** 1, 2, 3, 4, 5. **Әни:** Юк. Малай, кил монда. **Бергә тарталар:** 1, 2, 3, 4, 5. **Малай:** Юк. Кыз, кил монда. **Бергә тарталар:** 1, 2, 3, 4, 5. **Кыз:** Юк. Эт, кил монда. **Бергә тарталар:** 1, 2, 3, 4, 5. **Эт:** Юк. Песи, кил монда. **Бергә тарталар:** 1, 2, 3, 4, 5. **Тартып чыгаралар:** О-о-о! Зур!	Битлекләр: әби, бабай, әти, әни, кыз, малай, эт, песи. Төрле зурлыктагы кишер муляжлары. Таратма рәсемнәр: чиста кишер, пычрак кишер, зур кишер, кечкенә кишер. Аудиоязма 2.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Тәрбияче: Бу нәрсә? Кишер. **Тәрбияче белән балалар:** Кишер. **<u>2. Сүзле уен «Мә, кишер».</u>** **Балалар кишер муляжын бер-берсенә бирәләр, әйтәләр:** Мә, кишер. ***Кишер*** **сүзе яңа сүз бирү алымнары кулланып өйрәтелә.** **<u>3. Дидактик уен «Сорап ал».</u>** **Тәрбиячедә муляжлар: зур кишер, кечкенә кишер.** **Бала:** Кишер бир. **Тәрбияче:** Нинди кишер? **Бала:** Зур (кечкенә) кишер. **Тәрбияче:** Мә, зур (кечкенә) кишер. **Бала:** Рәхмәт. **<u>4. Дидактик уен «Нинди кишер?»</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Балаларда таратма рәсемнәр: чиста кишер, пычрак кишер, зур кишер, кечкенә кишер.** **Аудиодан ишеткән сүзтезмәгә туры килгән рәсемнәрне бала күрсәтә, әйтә.** *<u>Аудио (2 нче кисәк)</u>* Зур кишер. Кечкенә кишер. Чиста кишер. Пычрак кишер. **Уен шулай дәвам итә.**	
5. «Куян күчтәнәче»	баллы	**<u>1. Уен «Куян күчтәнәче».</u>** **Уенчык куян керә. Кәрзинендә һәр балага җитәрлек кишер, алма муляжлары.** **Тәрбияче:** К нам в гости пришел зайчик. Давайте посмотрим, что он принес. – Бу нәрсә? **Балалар:** Кишер.	Таратма рәсемнәр: чиста кишер (алма), пычрак кишер (алма), зур кишер (алма).

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Тәрбияче: Кишер нинди? **Балалар:** Кишер тәмле, зур (кечкенә), матур, чиста. **Куян кишерне «ашап» карый:** Баллы. ***Баллы* сүзе яңа сүз бирү алымнарын кулланып өйрәтелә.** **Шул ук эшчәнлек *алма* сүзе белән кабатлана.** **<u>2. Уен ситуациясе «Балаларны сыйла».</u>** **Куян һәрбер балага кишер (алма) бирә:** Мә, кишер (алма) аша. Баллы? **Бала:** Әйе, баллы. Рәхмәт. **<u>3. Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау.</u>** *<u>Аудио (3 нче кисәк)</u>* Кишер, кишер, Тәмле кишер. Зур кишер, Баллы кишер.	Кечкенә кишер (алма). Уенчык куян. Кәрзин. Һәр балага җитәрлек кишер, алма муляжлары. Аудиоязма 3.
6. «Баллы кишер»		**<u>Мультфильм «Баллы кишер».</u>**	
7. «Серле кәрзин»	ничә *Сөйләм үрнәге: сана.*	**<u>1. Уен ситуациясе «Акбай күчтәнәче»</u>** **Уенчык Акбай ишек шакый. Кәрзинендә биш кишер.** *<u>Аудио (4 нче кисәк).</u>* **Ишек шакыган тавыш.** **Тәрбияче:** Кто-то стучится в дверь. Давайте спросим: – Кто там? – Кем анда? **Балалар белән тәрбияче:** Кем анда? **Акбай:** Һау-һау. Мин – Акбай. **Балалар белән тәрбияче:** Акбай, кил монда. **Ишек ачылган тавыш.**	Һәр балага җитәрлек кишер муляжлары. Уенчык эт. Кәрзин. Уенчыклар: куян, эт, песи, курчак, аю. Аудиоязма 4–5.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Акбай: Исәнмесез, балалар. **Балалар:** Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек? **Акбай:** Әйбәт. **<u>2. Дидактик уен «Серле кәрзин».</u>** **Балалар кәрзиндә нәрсә барын уйлап әйтәләр, бергәләп саныйлар.** **Тәрбияче:** Ребята, у Акбая корзина. Давайте узнаем, что там? **Акбай:** Бу нәрсә? (Кәрзиндә кишерләр.) **Балалар:** Алма? **Акбай:** Юк. **Балалар:** Кишер? **Акбай:** Әйе. Сколько? – Ничә кишер? Сана. **Акбай кишерләрне күрсәтә, бергәләп саныйлар.** **<u>3. Үстерешле уен «Ничә, әйт».</u>** **Акбай Мияуга кишер бирә, ничә икәнен әйтә.** <u>*Аудио (5 нче кисәк).*</u> **Акбай:** Мияу, кил монда. Кишер ал. **Мияу:** Ничә кишер? **Акбай:** Ике кишер. **Мияу:** Рәхмәт. **Уен балалар белән шул үрнәктә дәвам итә.** **<u>4. Уен ситуациясе «Сыйла».</u>** **Балалар алдында уенчыклар. Акбай белән бергәләп уенчыкларны чакыралар, сыйлыйлар.** **Бала:** Куян (аю, песи, эт, курчак), кил монда. Утыр (утырталар). Мә, куян, кишер. Аша. **Куян:** Рәхмәт. **Бала:** Кишер баллымы? **Куян:** Әйе, баллы.	

© НЕТЕR Р.Н.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
8. «Сыйлыйбыз»		<u>**1. Дидактик уен «Серле кәрзин».**</u> **Балалар Мияуның кәрзинендә нәрсә барын беләләр, бергәләп санныйлар.** **Тәрбияче:** Ребята, у Мияу корзина. Давайте узнаем, что там? **Мияу:** Бу нәрсә? (кәрзиндә алмалар). **Балалар:** Кишер? **Мияу:** Юк. **Балалар:** Алма? **Мияу:** Әйе. Ничә алма? Сана. **Мияу алмаларны күрсәтә, бергәләп саныйлар.** <u>**2. Уен ситуациясе «Сыйла».**</u> **Балалар алдында уенчыклар. Акбай белән бергәләп уенчыкларны чакыралар, сыйлыйлар.** **Бала:** Куян (аю, песи, эт, курчак), кил монда. Утыр (утырталар). Мә, куян, кишер. Аша. **Куян:** Рәхмәт. **Бала:** Кишер баллы? **Куян:** Әйе, баллы. <u>**3. Дәфтәрдә эш. 2 нче бирем «Угости зайцев».**</u> ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.***	Һәр балага җитәрлек кишер, алма муляжлары. Уенчык песи Мияу. Кәрзин. Эш дәфтәре.
9. «Бар матур бакча»		<u>**Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау.**</u> <u>*Аудио (6 нчы кисәк)*</u> <u>**Җырлы-биюле уен. «Бар матур бакча».**</u> **Балалар түгәрәктә җырлап йөриләр, сүзләргә туры килгән хәрәкәтләрне күрсәтәләр.**	Битлекләр: кишер, алма, руль. Аудиоязма 6.

© НЕТЕР РН.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Чакырылган персонаж уртага чыгып бии, балалар кул чабалар. Соңыннан ике бала «капка» ясап басалар, калганнары бер-бер артлы «капкадан» чыгып китәләр. 1) Бар матур бакча, Анда кишер үсә. *(Түгәрәктә йөриләр.)* Менә шундый кишер зур, Менә шундый кечкенә. *(Хәрәкәт белән күрсәтәләр.)* *Кушымта:* Кишер, кишер, кил әле, Биеп, биеп кит әле. *(Бер бала – «кишер» – уртага чыга, бии.)* Әллә-лә, әллә-лә, Биеп, биеп кит әле. *(Балалар кул чабалар.)* 2) Бар матур бакча, Анда алма үсә. *(Түгәрәктә йөриләр.)* Менә шундый алма зур *(түгәрәктә йөриләр),* Менә шундый кечкенә. (*Күрсәтәләр.)* *Кушымта:* Алма, алма, кил әле, Биеп, биеп кит әле. *(Бер бала – «алма» – уртага чыга, бии.)* Әллә-лә, әллә-лә, Биеп, биеп кит әле. *(Балалар кул чабалар.)* 3) Шофер, шофер, кил әле, Биеп, биеп кит әле. *(Бер бала – «шофер» – уртага чыга, бии.)* Әллә-лә, әллә-лә, Биеп, биеп кит әле. *(Балаларны «капкадан» алып чыгып китә.)*	

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
10. «Серле янчык»	суган, бәрәңге, *1–10 га кадәр санау.*	**<u>1. Дидактик уен «Серле янчык».</u>** **Мияу белән Акбай төрле зурлыктагы кишер, суган, бәрәңге муляжлары тутырылган янчык күтәреп керәләр.** *<u>Аудио (7 нче кисәк)</u>* **Мияу, Акбай:** Исәнмесез, балалар. **Балалар:** Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. Хәлләрегез ничек? **Мияу, Акбай:** Әйбәт. **Тәрбияче:** Мияу и Акбай принесли волшебный мешочек. Давайте узнаем, что у них в мешочке. **Акбай янчыктан кишер алып күрсәтә:** – Бу нәрсә? **Тәрбияче белән балалар:** Кишер. **Акбай:** Кишер нинди? **Тәрбияче белән балалар:** Кишер зур (кечкенә). **Акбай янчыктан суган алып күрсәтә:** – Бу нәрсә? **Мияу:** Суган. **Мияу янчыктан бәрәңге алып күрсәтә:** – Бу нәрсә? **Акбай:** Бәрәңге. ***Суган, бәрәңге*** **сүзләре яңа сүз бирү алымнарын кулланып өйрәтелә.** **2. Акбай, Мияу балалар белән диалог оештыралар.** **а) Акбай:** Бу нәрсә? **Оля:** Суган. **Акбай:** Суган нинди? **Оля:** Кечкенә. **б) Мияу:** Бу нәрсә? **Коля:** Бәрәңге.	Серле янчык. Һәр балага җитәрлек төрле зурлыктагы муляжлар: кишер, суган, бәрәңге. Әби (курчак). Кәрзин. Аудиоязма 7.

© НЕТЕР...

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Мияу: Бәрәңге нинди? **Коля:** Зур. **3. Дидактик уен «Сана».** **Янчыктан муляжларны алып бетергәч, тәрбияче сорый:** Ничә суган (бәрәңге)? Сана. **Балалар:** Ике суган (бәрәңге). 1–10 га кадәр санау. **4. Уен ситуациясе «Әби кунакка килгән».** **Әби ишек шакый. Әбинең кәрзинендә суган, алма, кишер, бәрәңге. Тәрбияче курчак әби ролендә. Кәрзиндәге яшелчә исемнәрен дөрес әйткән балага яшелчәләр таратыла.** **Балалар:** Кем анда? **Әби керә:** Мин, әби. **Балалар:** Әби, кил монда. Исәнме, әби. **Әби:** Исәнмесез, балалар. Кәрзиндә нәрсә бар? **Балалар:** Кишер? **Әби:** Юк. **Балалар:** Алма? **Әби:** Юк. **Балалар:** Суган? **Әби:** Юк. **Балалар:** Бәрәңге. **Әби:** Әйе, бәрәңге (суган, алма, кишер).	
11. «Серле кәрзин»	кыяр	**1. Уен ситуациясе «Бабай кунакка килгән».** **Бабай ишек шакый. Бабайның кәрзинендә яшелчә муляжлары. Тәрбияче бабай ролендә.** **Тәрбияче:** Кто-то стучится. Давайте узнаем, кто там? **Балалар:** Кем анда? **Бабай керә:** Мин – бабай.	Бабай (курчак). Кәрзин. Һәр балага җитәрлек муляжлар: кыяр, кишер, суган, бәрәңге.

© НЕТЕР.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Балалар: Бабай, кил монда, утыр. Исәнме, бабай. **Бабай:** Исәнмесез, балалар. **Бабай:** Кәрзиндә нәрсә бар? **Балалар:** Кишер? **Бабай:** Юк. **Балалар:** Бәрәңге? **Бабай:** Юк. **Балалар:** Суган? **Бабай:** Юк. Бу – кыяр. ***Кыяр* сүзе яңа сүз бирү алымнарын кулланып өйрәтелә.** **2. Дидактик уен «Сана, ничә кыяр?»** **3. Уен ситуациясе «Сорап ал».** **Балаларга суган, кишер, кыяр, бәрәңге муляжлары таратыла. Балалар парлашып уйныйлар.** **Коля:** Оля, кыяр (суган, кишер, бәрәңге) бир. **Оля:** Мә кыяр (суган, кишер, бәрәңге). **Коля:** Рәхмәт. **Уен шулай дәвам итә.** **4. Сүзле уен «Нинди?»** **Яшелчә турында сүзтезмә әйтеп, муляжларны кәрзингә салу:** Кыяр (бәрәңге, суган, кишер) зур (кечкенә, тәмле). **5. Дәфтәрдә эш. 3 нче бирем «Огород».**	Эш дәфтәре.
12. «Бар матур бакча»		**1. Аудиоязманы тыңлап, кушылып җырлау.** *Аудио (8 нче кисәк)* **Җырлы-биюле уен. «Бар матур бакча».** **Балалар түгәрәктә җырлап йөриләр, сүзләргә туры килгән хәрәкәтләрне күрсәтәләр. Чакырыл-**	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге. Руль. Аудиоязма 8.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		ган персонаж уртага чыгып бии, балалар кул чабалар. Соңыннан ике бала «капка» ясап басалар, калганнары бер-бер артлы «капкадан» чыгып китәләр. 1) Бар матур бакча, Анда бәрәңге үсә. *(Түгәрәктә йөриләр.)* Бәрәңге шундый зур, Бәрәңге кечкенә. *(Хәрәкәт белән күрсәтәләр.)* *Кушымта:* Бәрәңге, кил әле, Биеп, биеп кит әле. *(Бер бала «бәрәңге» уртага чыга, бии.)* Әллә-лә, әллә-лә, Биеп, биеп кит әле. *(Балалар кул чабалар.)* 2) Бар матур бакча, Анда суган үсә. Менә шундый суган зур *(түгәрәктә йөриләр),* Менә шундый кечкенә *(күрсәтәләр).* *Кушымта:* Суган, суган, кил әле, Биеп, биеп кит әле. *(Бер бала «суган» уртага чыга, бии).* Әллә-лә, әллә-лә, Биеп, биеп кит әле. *(Балалар кул чабалар.)* 3) Бар матур бакча, Анда кыяр үсә. Менә шундый кыяр зур *(түгәрәктә йөриләр),* Менә шундый кечкенә (*күрсәтәләр).* *Кушымта:* Кыяр, кыяр, кил әле, Биеп, биеп кит әле.	

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		(Бер бала «кыяр» уртага чыга, бии.) Әллә-лә, әллә-лә, Биеп, биеп кит әле. *(Балалар кул чабалар.)* 4) Шофер, шофер, кил әле, Биеп, биеп кит әле. Әллә-лә, әллә-лә, Биеп, биеп кит әле. *(Бер бала «шофер» уртага чыга, бии, балаларны «капкадан» алып чыгып китә.)*	
13. «Без хезмәт яратабыз»	кәбестә, нинди?	**1. Дидактик уен «Серле янчык».** **Мияу белән Акбай төрле зурлыктагы кишер, суган, бәрәңге, кәбестә муляжлары тутырылган янчык күтәреп керәләр.** *Аудио (9 нчы кисәк)* **Мияу, Акбай:** Исәнмесез, балалар. **Балалар:** Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. Хәлләрегез ничек? **Мияу, Акбай:** Әйбәт. **Тәрбияче:** Мияу и Акбай принесли волшебный мешочек. Узнайте на ощупь, что у них в мешочке. **Акбай:** Бу кишер? **Мияу:** Юк. **Акбай:** Бу суган? **Мияу:** Юк. **Акбай:** Бу кәбестә? **Мияу:** Әйе, кәбестә. ***Кәбестә* сүзе яңа сүз бирү алымнарын кулланып өйрәтелә.** **Балалар шул үрнәктә янчыктагы яшелчәләрне капшап карыйлар, исемнәрен әйтәләр.** **2. Сүзле уен «Ватык телефон».** **«Кәбестә», «зур кәбестә», «кечкенә кәбестә», «тәмле кәбестә» сүзтезмәләрен кулланып.**	Бер зур, төрле төстәге дүрт кечкенә кәрзин. Һәр балага җитәрлек муляжлар: кишер, кыяр, суган, кәбестә, бәрәңге. Күрсәтмә рәсемнәр: бер кәбестә – ун кәбестә. Ясалган рәсемнәр. Аудиоязма 9–11.

© НЕТЕРР.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		<u>**3. Сүзле уен «Нәрсә, нинди, ничә?»**</u> **Акбай кәрзиннән бер (ике–ун) кәбестә алып күрсәтә:** Бу нәрсә? **Бала:** Кәбестә. **Акбай:** Кәбестә нинди? **Бала:** Кәбестә зур (кечкенә, тәмле). **Акбай:** Ничә кәбестә? **Бала:** Бер кәбестә (1 дән 10 га кадәр). <u>**4. Уен ситуациясе «Мин әйтәм, син күрсәт».**</u> ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** <u>*Аудио (10 нчы кисәк)*</u> **Тәрбияче:** Я назову количество овощей, а вы найдите рисунок, покажите, назовите. **Мияу:** Бер кәбестә. **Оля күрсәтә, әйтә:** Бер кәбестә. **Мияу:** Өч кәбестә. **Коля күрсәтә һәм әйтә:** Өч кәбестә. **Башка балалар белән эшчәнлек кабатлана.** <u>**5. Сюжетлы-рольле уен «Яшелчәләр кибете».**</u> **Сатучы ролендә – Акбай, сатып алучы ролендә – Мияу.** <u>*Аудио (11 нче кисәк).*</u> а) **Мияу:** Исәнме, Акбай. **Акбай:** Исәнме, Мияу. **Мияу:** Хәлләр ничек? **Акбай:** Әйбәт. **Мияу:** Акбай, кәбестә бир. **Акбай:** Нинди кәбестә? **Мияу:** Зур кәбестә. **Акбай:** Ничә кәбестә? **Мияу:** Бер кәбестә.	

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Акбай: Мә бер кәбестә. **Мияу:** Рәхмәт, Мияу. Сау бул. **Акбай:** Сау бул, Акбай. **Эшчәнлек балалар арасында дәвам итеде.** б) **Коля:** Исәнме, Оля. **Оля:** Исәнме, Коля. **Коля:** Хәлләр ничек? **Оля:** Әйбәт. **Коля:** Оля, ике кәбестә бир. **Оля:** Мә ике кәбестә. **Коля:** Рәхмәт, Оля. Сау бул. **Оля:** Сау бул, Коля.	
14. «Яшелчәләр кибете»		**<u>1. Сюжетлы-рольле уен «Яшелчәләр кибете».</u>** **Коля – бәрәңге, Оля – суган, Акбай – кыяр, Мияу кәбестә саталар. Сатып алучылар ролендә балалар.** а) **Маша:** Исәнме, Коля. **Коля:** Исәнме, Маша. **Маша:** Хәлләр ничек? **Коля:** Әйбәт. **Маша:** Коля, 2 бәрәңге бир. **Коля:** Мә, 2 бәрәңге. **Маша:** Рәхмәт, Коля. Сау бул. **Коля:** Сау бул, Маша. б) **Саша:** Исәнме, Оля. **Оля:** Исәнме, Саша. **Саша:** Хәлләр ничек? **Оля:** Әйбәт. **Саша:** Оля, 3 суган бир. **Оля:** Мә, 3 суган. **Саша:** Рәхмәт, Оля. Сау бул. **Оля:** Сау бул, Саша. **<u>2. Дәфтәрдә эш. 4 нче бирем «Сад».</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.***	Һәр балага җитәрлек муляжлар: кыяр, суган, кәбестә, бәрәңге. Эш дәфтәре.

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
15. «Уйный-уйный эшлибез»		**1. Мультфильм «Уйный-уйный эшлибез».** **2.Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау.** *Аудио (12 нче кисәк)* **Җырлы-биюле уен. «Бар безнең бакчабыз».** **Балалар түгәрәктә җырлап йөриләр, сүзгә туры килгән хәрәкәтләрне күрсәтәләр. Чакырылган персонаж уртага чыгып бии, балалар кул чабалар. Соңыннан ике бала «капка» ясап басалар, калганнары бер-бер артлы «капкадан» чыгып китәләр.** 1) Бар матур бакча, Анда кишер үсә. Менә шундый кишер зур, Менә шундый кечкенә. *(Түгәрәктә йөриләр, хәрәкәт белән күрсәтәләр.)* *Кушымта:* Кишер, кишер, кил әле, Биеп, биеп кит әле. *(Бер бала – «кишер» – уртага чыга, бии.)* Әллә-лә, әллә-лә, Биеп, биеп кит әле. *(Балалар кул чабалар.)* 2) Бар матур бакча, Анда суган үсә. Менә шундый суган зур *(түгәрәктә йөриләр),* Менә шундый кечкенә *(күрсәтәләр).* *Кушымта:* Суган, суган, кил әле, Биеп, биеп кит әле. *(Бер бала – «суган» – уртага чыга, бии.)* Әллә-лә, әллә-лә, Биеп, биеп кит әле. *(Балалар кул чабалар.)*	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге. Руль. Аудиоязма 12.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		3) Бар матур бакча, Анда кыяр үсә. *(Түгәрәктә йөриләр.)* Менә шундый кыяр зур *(түгәрәктә йөриләр),* Менә шундый кечкенә *(күрсәтәләр).* *Кушымта:* Кыяр, кыяр, кил әле, Биеп, биеп кит әле. *(Бер бала – «кыяр» – уртага чыга, бии.)* Әллә-лә, әллә-лә, Биеп, биеп кит әле. *(Балалар кул чабалар.)* 4) Шофер, шофер, кил әле, Биеп, биеп кит әле. *(Бер бала – «шофер» – уртага чыга, бии.)* Әллә-лә, әллә-лә, Биеп, биеп кит әле. *(Балаларны «капкадан» алып чыгып китә.)*	
16. «Төсләр дөньясы»	кызыл, сары *Сөйләм үрнәге: сикер, туп.*	**<u>1. Уен ситуациясе «Акбай белән Мияуның төсле туплары».</u>** **Акбайда – кызыл, Мияуда сары туп.** *<u>Аудио (13 нче кисәк)</u>* **Акбай, Мияу:** Исәнмесез, балалар. **Балалар:** Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. **Акбай, Мияу:** Хәлләрегез ничек? **Балалар:** Әйбәт. **Акбай белән Мияу арасында диалог.** *<u>Аудио (13 нче (а) кисәк)</u>* **Акбай:** Бу нәрсә? (Кызыл туп күрсәтә.) **Мияу:** Туп. **Акбай:** Туп нинди? **Мияу:** Туп кызыл. *<u>Аудио (13 нче (б) кисәк)</u>* **Мияу:** Бу нәрсә? (Сары туп күрсәтә.)	Уенчык эт Акбай, песи Мияу. Таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр: кызыл туп, сары туп, кызыл алма, сары алма. Сары, кызыл туплар. Аудиоязма 13 (а, б) –19.

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Акбай: Туп. **Мияу:** Туп нинди? **Акбай:** Туп сары. **<u>2. Аудиоязманы тыңлау.</u>** *<u>Аудио (14 нче кисәк)</u>* *<u>«Слушай!» – «Тыңла!»</u>* **Тәрбияче сары туп рәсемен күрсәтә.** – Бу нәрсә? – Туп. – Туп нинди? – Сары. **<u>3. Аудиоязманы тыңлау, кабатлау.</u>** *<u>Аудио (15 нче кисәк)</u>* *<u>«Слушай, повтори!» – «Тыңла, кабатла!»</u>* **Тәрбияче сары туп рәсемен күрсәтә, балалар аудиодан ишеткән сүзне кабатлыйлар.** – Бу туп. – Туп сары. **<u>4. Аудиоязманы тыңлау.</u>** *<u>Аудио (16 нчы кисәк)</u>* *<u>«Слушай!» – «Тыңла!»</u>* **Тәрбияче кызыл туп рәсеме күрсәтә.** – Бу нәрсә? – Туп. – Туп нинди? – Кызыл. **<u>5. Аудиоязманы тыңлау, кабатлау.</u>** *<u>Аудио (17 нче кисәк)</u>* *<u>«Слушай, повтори!» – «Тыңла, кабатла!»</u>* **Тәрбияче кызыл туп рәсемен күрсәтә, балалар аудиодан ишеткән сүзне кабатлыйлар.** – Бу туп. – Туп кызыл.	

© НЕТЕР.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		<u>6. Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау.</u> *<u>Аудио (18 нче кисәк)</u>* Туп, туп, кызыл туп. Сикер, сикер, кызыл туп. Туп, туп, сары туп. Сикер, сикер, сары туп. **<u>7. Дидактик уен «Нинди төс юк?»</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Кызыл алма, сары алма, кызыл туп, сары туп рәсемнәре күрсәтелә, төсләре әйтелә. Тәрбияче бер рәсемне яшерә, сорый:** Нинди алма юк? **Балалар:** Кызыл (сары) алма юк. **Уен башка рәсемнәр белән шул үрнәктә дәвам итә.** **<u>8. Үстерешле уен «Мин нәрсә уйладым?»</u>** **Кызыл, сары алма рәсемнәре күрсәтелә, балалар сүзтезмәләрне кабатлыйлар. Тәрбияче Акбай ролендә. Акбай сүзтезмәне уйлый. Балалар нинди сүзтезмә уйлаганын белеп әйтәләр.** **а) Балалар:** Кызыл алма? **Акбай:** Юк. **Балалар:** Сары алма? **Акбай:** Әйе, сары алма. **б) Бала рәсемдәге сүзтезмәне уйлый. Балалар нинди сүзтезмә уйлаганын белеп әйтәләр.** **Балалар:** Кызыл туп? **Бала:** Юк. **Балалар:** Сары туп? **Бала:** Әйе, сары туп.	

© НЕГЕР.Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		9. Хәрәкәтле уен «Туп». **Балаларга кызыл, сары туплар таратыла. Уенның эчтәлегенә туры китереп хәрәкәтләр ясала.** *Аудио (19 нчы кисәк)* 1) Туп, туп, кызыл туп, Сикер, сикер, кызыл туп. Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, Сикер, сикер, кызыл туп. 2) Туп, туп, сары туп, Сикер, сикер, сары туп. Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, Сикер, сикер, сары туп.	
17. «Төсләр дөньясы»	яшел	**1. Уен ситуациясе «Яшел туп».** **Тәрбияче яшел туп күрсәтә, сорый:** Бу нәрсә? **Бала:** Туп. **Тәрбияче:** Туп нинди? **Бала:** Туп матур (чиста, зур, кечкенә). **Тәрбияче:** Скажите, какого цвета мяч? Да, зеленый – яшел. ***Яшел* сүзе яңа сүз бирү алымнарын кулланып өйрәтелә.** **2. Дидактик уен «Нинди туп юк?»** **Балалар алдында кызыл, сары, яшел туплар.** **Тәрбияче:** Туп нинди? **Бала:** Туп яшел (кызыл, сары). **Тәрбияче бер тупны яшерә, сорый:** Нинди туп юк? **Бала:** Яшел туп юк (кызыл, сары). **3. Дәфтәрдә эш. 5 нче бирем «Слушай, найди, отметь».** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.***	Күрсәтмә рәсемнәр: яшел, кызыл, сары алмалар, туплар. Эш дәфтәре, карандашлар. Аудиоязма 20.

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		<u>4. Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау.</u> *<u>Аудио (20 нче кисәк)</u>* **Балаларга сары, кызыл, яшел туплар таратыла. Алар уенның эчтәлегенә туры китереп хәрәкәтләр ясыйлар.** 1) Туп, туп, кызыл туп, Сикер, сикер, кызыл туп. Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, Сикер, сикер, кызыл туп. 2) Туп, туп, сары туп, Сикер, сикер, сары туп. Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, Сикер, сикер, сары туп. 3) Туп, туп, яшел туп, Сикер, сикер, яшел туп. Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, Сикер, сикер, яшел туп.	
18. «Юл мажаралары».		**<u>Мультфильм «Юл мажаралары».</u>**	
19. «Яшелчә салаты»	кирәк, нәрсә кирәк? *Сөйләм үрнәге: нинди?*	**<u>1. Уен ситуациясе «Салат өчен нәрсә кирәк?»</u>** *<u>Аудио (21 нче кисәк)</u>* Заяц хотел приготовить овощной салат. Давайте поможем выбрать овощи. Что нужно для салата? Нәрсә кирәк? **Тәрбияче, яшелчәләрне күрсәтеп, Акбайдан сорый:** Кишер кирәк? **Акбай:** Кирәк. **Тәрбияче:** Суган кирәк? **Акбай:** Кирәк. **Тәрбияче:** Помидор кирәк? **Акбай:** Кирәк.	Муляжлар: кишер, суган, кәбестә, бәрәңге, помидор, кыяр. Аудиоязма 21, 21 (а).

© НЕ ПЕР Р.Н.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Тәрбияче: Кыяр кирәк? **Акбай:** Кирәк. **Тәрбияче:** Кәбестә кирәк? **Акбай:** Кирәк. **Тәрбияче:** Бәрәңге кирәк? **Акбай:** Кирәк. *Аудио (21 нче (а) кисәк)* **Балалар тәрбияче ярдәмендә кабатлыйлар:** – Кишер кирәк. – Суган кирәк. – Помидор кирәк. – Кыяр кирәк. – Кәбестә кирәк. – Бәрәңге кирәк. ***Кирәк* сүзе яңа сүз бирү алымнарын кулланып өйрәтелә.** **2. Үстерешле уен «Нәрсә, нинди, ничә?»** **Диалоглар балалар белән балалар арасында үткәрелә.** а) **Оля:** Коля, нәрсә кирәк? **Коля:** Бәрәңге кирәк. **Оля:** Ничә бәрәңге? **Коля:** Сигез бәрәңге. **Оля:** Мә, сигез бәрәңге. **Коля:** Рәхмәт. б) **Коля:** Оля, нәрсә кирәк? **Оля:** Помидор кирәк. **Коля:** Нинди помидор? **Оля:** Кызыл помидор. **Коля:** Мә, кызыл помидор. **Оля:** Рәхмәт. в) **Коля:** Оля, нәрсә кирәк? **Оля:** Кәбестә кирәк. **Коля:** Ничә кәбестә? **Оля:** Дүрт кәбестә. **Коля:** Мә, дүрт кәбестә. **Оля:** Рәхмәт.	

© НЭТЕР Р.Н.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
20. «Яшелчә ю»	юа, су	**<u>1. Уен ситуациясе «Яшелчә ю».</u>** **Тәрбияче:** Кыяр (кәбестә, суган, кишер, помидор, бәрәңге) нинди? **Балалар:** Кыяр (кәбестә, суган, кишер, помидор, бәрәңге) пычрак. **Тәрбияче балаларга яшелчәләрне юарга тәкъдим итә:** Мә су, кыяр (кәбестә, суган, кишер, помидор, бәрәңге) ю. **Балалар бер-берсенә яшелчәләр юарга тәкъдим итәләр.** **Оля:** Коля, кил монда. Мә су, кыяр ю. **<u>2. Ситуатив күнегү «Яшелчә юабыз».</u>** **Балалар яшелчәләрне юалар.** **Тәрбияче:** Саша кыяр юа. **Бергә:** Саша кыяр юа. **Тәрбияче:** Маша моет помидор. Оля, как ты скажешь по-татарски, что Маша моет помидор? **Оля:** Маша помидор юа. **Башка балалар белән дә ситуатив күнегү кабалана.** **<u>3. Уен ситуациясе «Куянга яшелчә бир».</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Бала:** Куян, мә кыяр (суган, кишер, кәбестә, помидор, бәрәңге). **Куян:** Рәхмәт. **<u>4. Дәфтәрдә эш. 6 нчы бирем «Кто что делает?»</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.***	Муляжлар: кишер, суган, кәбестә, бәрәңге, помидор, кыяр. Эш дәфтәре.
21. «Кем эшләми, шул ашамый»		**<u>Мультфильм «Кем эшләми, шул ашамый».</u>**	

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
22. «Яшелчәләр кибете»		**<u>1. Сюжетлы-рольле уен «Яшелчәләр кибете».</u>** **Диалоглар балалар белән балалар арасында үткәрелә.** а) – Коля, нәрсә кирәк? – Бәрәңге кирәк. – Мә, бәрәңге. – Рәхмәт. б) – Оля, нәрсә кирәк? – Алма кирәк. – Нинди алма? – Яшел алма. – Мә, яшел алма. – Рәхмәт. в) – Лена, нәрсә кирәк? – Кәбестә кирәк. – Ничә кәбестә? – Дүрт кәбестә. – Мә, дүрт кәбестә. – Рәхмәт.	
23. «Уйныйбыз да, җырлыйбыз да»	*Сөйләм үрнәге: нәрсә бар?*	**<u>1. Җырлы-биюле уен «Кемгә нәрсә кирәк?»</u>** *<u>Аудио (22 нче кисәк)</u>* **Балалар, төрле яшелчә битлекләре киеп, түгәрәктә җырлап әйләнәләр. Бер баланың битлеге юк, ул баладан сорыйлар:** Миңа кыяр кирәк, Сиңа кыяр кирәк. Әйе шул, әйе шул, Сиңа нәрсә кирәк? **Битлексез бала:** Кәбестә (бәрәңге, кыяр, кишер, суган, помидор) кирәк. **Кәбестә битлеге кигән бала белән битлексез бала куышалар, түгәрәктә балалар җырлап торалар:** Әйе шул, әйе шул, Сиңа кәбестә кирәк.	Төрле зурлыкта һәр балага җитәрлек муляжлар: суган, кишер, кыяр, кәбестә, бәрәңге, алма, (кызыл, сары, яшел). Аудиоязма 22, 22 (а) (фонограмма), 23.

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Очрашкач, кәбестә битлеге кигән бала үзенең битлеген битлексез балага бирә. Уен шулай дәвам итә. **<u>2. Җырлы-биюле уен «Кәрзиндә нәрсә бар?»</u>** **Тәрбияче белән балалар арасында диалог рәвешендә җырлана.** <u>*Аудио (23 нче кисәк)*</u> 1.– Оля, Оля, әйт әле, Кәрзиндә нәрсә бар? – Кәрзиндә кызыл, сары, Яшел матур алма бар. 2.– Саша, Саша, әйт әле, Кәрзиндә нәрсә бар? – Кәрзиндә кыяр, суган, Кәбестә бар, кишер бар.	
24. «Уңыш бәйрәме»		**<u>1. Дидактик уен «Серле кәрзин».</u>** **Уңыш бабай керә. Кәрзинендә яшелчәләр. Кәрзиндәге бер яшелчәне балаларга күрсәтмичә сорый**: Кәрзиндә нәрсә бар? **Балалар:** Алма. **Уңыш бабай:** Юк, кәбестә. **Уен суган, кишер, кыяр, алмаларны алып бетергәнче дәвам итә.** **<u>2. Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау.</u>** <u>*Аудио (24 нче кисәк)*</u> **Уңыш бабай белән балалар арасында диалог рәвешендә җырлана.** 1. – Бабай, бабай, әйт әле, Кәрзиндә нәрсә бар? – Кәрзиндә кызыл, сары, Яшел, матур алма бар. 2. – Бабай, бабай, әйт әле, Кәрзиндә нәрсә бар?	Һәр балага җитәрлек санынча суган, кишер, кыяр, кәбестә, алма муляжлары һәм яшелчә битлекләре. Дүрт кәрзин. Аудиоязма 24, 22 (кабатлана).

© НЕГЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		– Кәрзиндә кыяр, суган, Кәбестә бар, кишер бар. **3. Уен-эстафета «Уңыш җыябыз».** **Бер түгәрәктә яшелчәләр сибелеп ята. Балалар дүрт командага бүленгән. Һәр команда, биремне тыңлап, билгеле бер яшелчәне җыя.** **Тәрбияче:** Каждая команда собирает определенный овощ. **4. Җырлы уен «Кемгә нәрсә кирәк?»** *Аудио (22 нче кисәк)* **Балалар, төрле яшелчә битлекләре киеп, түгәрәктә җырлап әйләнәләр. Бер баланың битлеге юк, ул баладан сорыйлар:** Миңа кыяр кирәк, Сиңа кыяр кирәк. Әйе шул, әйе шул, Ә сиңа нәрсә кирәк? **Битлексез бала:** Кәбестә (бәрәңге, кыяр, кишер, суган, помидор) кирәк. **Кәбестә битлеге кигән бала белән битлексез бала куышалар, түгәрәктә балалар җырлап торалар:** Әйе шул, әйе шул, Сиңа кәбестә кирәк. **Очрашкач, кәбестә битлеге кигән бала үзенең битлеген битлексез балага бирә. Уен шулай дәвам итә.**	
25. «Ашамлыклар»	аш, ботка	**Мы пришли в кафе. Давайте познакомимся с меню, что нам предлагают кушать.** **1. Аудиоязманы тыңлау.** *Аудио (25 нче кисәк)* *«Слушай!» – «Тыңла!»* **Тәрбияче ипи, сөт, чәй, аш, ботка рәсемнәрен күрсәтә.**	Күрсәтмә һәм таратма ашамлык рәсемнәре: ипи, сөт, чәй, аш, ботка.

© НЕТЕР.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		– Ипи. – Чәй. – Сөт. – Аш. – Ботка. **2. Аудиоязманы тыңлау, кабатлау.** **Тәрбияче рәсемнәрне күрсәтә, балалар аудиодан ишеткән сүзне кабатлыйлар.** *Аудио (26 нчы кисәк)* *«Слушай, повтори!» – «Тыңла, кабатла!»* – Ипи. – Чәй. – Сөт. – Аш. – Ботка. **3. Дидактик уен «Дөрес күрсәт».** *Аудио (27 нче кисәк)* *«Слушай, покажи, повтори!» – «Тыңла, күрсәт, кабатла!»* **Балалар аудиоязмадан сүзне тыңлый, рәсеме туры килгән бала таратма рәсемнәрне күрсәтә, *тәмле* сүзен кушып әйтә.** – Ипи – тәмле ипи. – Чәй – тәмле чәй. – Сөт – тәмле сөт. – Аш – тәмле аш. – Ботка – тәмле ботка. **4. Сюжетлы-рольле уен «Ашханә».** **Мияу пешекче ролендә. Аңарда таратма рәсемнәр. Балалар рәсемнәрне сорап алалар.** **Бала:** Исәнме, Мияу. **Мияу:** Исәнме, Оля. Нәрсә кирәк? **Оля:** Аш (ботка, чәй, ипи, сөт) кирәк.	Аудиоязма 25–28.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Оля: Нинди сөт (чәй)? **Коля:** Тәмле сөт (чәй). **Оля:** Мә, сөт (чәй), эч. **Коля:** Рәхмәт. Сөт (чәй) тәмле. **Диалог шул үрнәктә *аша* сүзе кулланып кабатлана.** **<u>6. Аудиоязмадан җыр тыңлау, кушылып җырлау.</u>** *<u>Аудио (28 нче кисәк)</u>* Без ашыйбыз тәмле аш, Тәмле аш, тәмле аш. Без ашыйбыз тәмле ботка, Тәмле ботка, тәмле ботка.	
26. «Ашханә»		**<u>1. Сюжетлы-рольле уен «Ашханә».</u>** **Мияу пешекче ролендә. Аңарда таратма рәсемнәр. Балалар рәсемнәрне сорап алалар:** **Бала:** Исәнме, Мияу. **Мияу:** Исәнме, Оля. Нәрсә кирәк? **Оля:** Аш (ботка, чәй, ипи, сөт) кирәк. **Мияу:** Нинди аш (ботка, чәй, ипи, сөт)? **Оля:** Тәмле аш (ботка, чәй, ипи, сөт). **Мияу:** Мә, аш (ботка, чәй, ипи, сөт) аша. **Оля:** Рәхмәт. Аш (ботка, чәй, ипи, сөт) тәмле. **Уен шулай башка балалар белән дәвам итә.** **<u>2. Уен ситуациясе «Иптәшеңне сыйла».</u>** **Оля:** Исәнме, Коля. **Коля:** Исәнме, Оля. **Оля:** Нәрсә кирәк? **Коля:** Сөт (чәй) кирәк. **Оля:** Нинди сөт (чәй)?	Таратма рәсемнәр: ашамлыклар. Эш дәфтәре. Аудиоязма 28.

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Коля: Тәмле сөт (чәй). **Оля:** Мә сөт (чәй) эч. **Коля:** Рәхмәт. Сөт (чәй) тәмле. **Диалог шул үрнәктә *аша* сүзе кулланып кабатлана.** **<u>3. Аудиоязманы тыңлау.</u>** *<u>Аудио (28 нче кисәк)</u>* Без ашыйбыз тәмле аш, Тәмле аш, тәмле аш. Без ашыйбыз тәмле ботка, Тәмле ботка, тәмле ботка. **<u>4. Дәфтәрдә эш. 7 нче бирем «Угости».</u>** ***(Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була).***	
27. «Аш бүлмәсе»		**<u>Мультфильм «Аш бүлмәсе».</u>**	
28. «Аю кунакка килгән»		**<u>1. Үстерешле диалог «Кунак килгән».</u>** **Аю битлеге кигән бала ишек шакый.** **Балалар:** Кем анда? **Аю:** Мин – аю. **Балалар:** Аю, кил монда. **Аю:** Исәнмесез. **Балалар:** Исәнме, аю. Хәлләр ничек? **Аю:** Әйбәт. **Балалар:** Аю, кил монда, утыр. **Аю:** Рәхмәт. **<u>2. Уен ситуациясе «Аюны сыйла».</u>** **Уен кишер, кәбестә, алма муляжлары кулланып үткәрелә.** **Балалар:** Аю, нәрсә кирәк? **Аю:** Алма кирәк. **Балалар:** Нинди алма? **Аю:** Кызыл алма (сары, яшел, зур, кечкенә). **Балалар:** Мә, алма аша.	Буяу өчен таратма рәсемнәр: өч туп, ике куян, кишерләр, бер аю, бер курчак, кыяр, кәбестә, суган, зур туп, песи, эт. Аю, куян битлеге. Төрле зурлыкта яшелчә муляжлары: кишер, кәбестә, алма.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Аю: Рәхмәт. **Балалар:** Алма тәмле? **Аю:** Әйе, алма тәмле. **Шул үрнәктә һәр бала аюны сыйлый.** **<u>3. Дидактик уен «Аю бүләкләре».</u>** **Буяу өчен яшелчә, уенчык таратма рәсемнәре. Балалар, күләмен, санын әйтеп, аюдан рәсемне сорап алалар.** **Аю:** Нәрсә кирәк? **Бала:** Туп кирәк. **Аю:** Нинди туп? **Бала:** Зур туп. **Аю:** Ничә зур туп? **Бала:** Бер зур туп. **Аю:** Мә бер зур туп (кишер, кәбестә, суган, алма, куян, аю, курчак, песи, эт).	
29. «Кибеттә»		**<u>1. Сюжетлы-рольле уен «Яшелчәләр кибете».</u>** **Буяу өчен яшелчә, уенчык таратма рәсемнәре. Балалар бер-берсеннән, күләмен, санын әйтеп, рәсемне сорап алалар.** **Коля:** Нәрсә кирәк? **Оля:** Кишер кирәк. **Коля:** Нинди кишер? **Оля:** Тәмле кишер. **Коля:** Ничә кишер? **Оля:** Ике кишер. **Коля:** Мә, ике кишер (кәбестә, суган, алма, куян, аю, песи, эт, курчак, туп). **<u>2. Дәфтәрдә эш. 8 нче бирем «Раскрась рисунки».</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.***	Эш дәфтәре. Төсле карандашлар.

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
30. «Кем нәрсә ярата?»		**<u>1. Өстәл театры «Кем нәрсә ярата?»</u>** **Театрны тәрбияче күрсәтә.** **Персонажлар: эт, песи, куян, аю.** **Эт һәм песи куян белән аюны очраталар.** **Эт, песи:** Син кем? **Аю:** Мин – аю. **Куян:** Мин – куян. Син кем? **Песи:** Мин – песи Мияу. **Эт:** Мин – эт Акбай. **Песи:** Куян, син нәрсә яратасың? **Куян:** Мин кишер яратам. **Песи:** Мә, куян, кишер аша. **Куян:** Рәхмәт. Кишер тәмле. Мә, песи, кишер аша. **Песи:** Юк-юк, мин сөт яратам, сөт тәмле. **Куян:** Мә, сөт эч. **Песи:** Рәхмәт, сөт тәмле. Мә, аю, су эч. **Аю:** Юк-юк, мин алма яратам, алма тәмле, баллы. **Песи:** Монда алма күп, нинди алма кирәк? **Аю:** Кызыл алма кирәк. **Песи сары алма бирә:** Мә, кызыл алма. **Аю:** Юк, бу сары алма, миңа ике кызыл алма кирәк. **Песи:** Мә, ике кызыл алма, аша. **Аю:** Рәхмәт. **Аю бер алманы ашый, икенче алманы эткә бирә:** Мә, Акбай, алма аша. **Эт:** Юк, мин аш, ботка яратам. **Аю:** Мә, эт, ботка аша. **Эт:** Рәхмәт, ботка тәмле.	Өстәл театры атрибутлары: эт, песи, куян, аю. Аудиоязма 29.

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
31. «Туган көн»	кашык, тәлинкә	**1. Уен ситуациясе «Савыт-саба сайлыйбыз».** *Аудио (30 нчы кисәк)* Скоро у Алии день рождения. Придут гости, нужна посуда: тарелка – тәлинкә, ложка – кашык. *«Слушай!» – «Тыңла!»* **Тәрбияче тәлинкә, кашык рәсемнәрен күрсәтә.** ***– Тәлинкә.*** ***– Тәлинкә.*** ***– Кашык.*** ***– Кашык.*** **2. Аудиоязманы тыңлау һәм кабатлау.** *Аудио (31 нче кисәк)* *«Слушай, повтори!» – «Тыңла, кабатла!»* **Балалар сүзне кабатлый, тәрбияче тәлинкә, кашык рәсемнәрен күрсәтә.** ***– Тәлинкә***. ***– Кашык***. **3. Сүзле уен «Тыңла, күрсәт, кабатла».** *Аудио (32 нче кисәк)* *«Слушай, покажи, повтори!» – «Тыңла, күрсәт, кабатла!»* **Балалар тәлинкә, кашык уенчыкларын күрсәтә, сүзне кабатлый.** ***– Тәлинкә***. ***– Кашык.*** **4. Сүзле уен «Ватык телефон».** **Уен башта *кашык, тәлинкә* сүзләре, аннан *зур кашык, зур тәлинкә* сүзтезмәләрен әйтеп уйнала.**	Һәр балага җитәрлек төрле зурлыктагы уенчык кашык, тәлинкәләр. Курчак. Өстәл. Аудиоязма 30–33.

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		<u>5. Сүзле уен «Дөрес әйт».</u> **Тәрбияче**: Бу нәрсә? **Балалар**: Тәлинкә. **Тәрбияче**: Әйе, (бу) тәлинкә. **Тәрбияче**: Бу нәрсә? **Балалар**: Кашык. **Тәрбияче, тәлинкәне күрсәтеп:** Бу кашык? **Балалар**: Юк, (бу) тәлинкә. **Тәрбияче, кашыкны күрсәтеп:** Бу тәлинкә? **Балалар**: Юк, (бу) кашык. **<u>6. Үстерешле диалог «Сорап ал».</u>** **Төрле зурлыктагы, төстәге уенчык кашык, тәлинкәләр.** *<u>Аудио (33 нче кисәк)</u>* **Акбай:** Мияу, кашык бир (тәлинкә). **Мияу:** Нинди кашык? **Акбай:** Зур кашык (кечкенә, кызыл, сары, яшел). **Мияу:** Ничә кашык? **Акбай:** Ике кашык. **Мияу:** Мә, ике кашык. **Акбай:** Рәхмәт. **Диалог шул үрнәктә бала белән бала арасында оештырыла.**	
32. «Курчак, Алиягә булыш!»		**<u>1. Сүзле уен «Ватык телефон».</u>** **Уен башта *кашык, тәлинкә* сүзләре, аннан *зур кашык, зур тәлинкә* сүзтезмәләрен әйтеп уйнала.** **<u>2. Уен ситуациясе «Савыт-саба ю».</u>** **Мияу:** Оля, кил монда. Мә су, тәлинкә (кашык) ю *(Оля тәлинкә юа).* **Мияу:** Тәлинкә (кашык) нинди? **Оля:** Тәлинкә (кашык) чиста. **Уен шул үрнәктә башка балалар белән дәвам итә.**	Уенчык курчак. Эш дәфтәре. Карандашлар. Уенчык тәлинкә, кашык.

© НЕБЕР.Н.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		3. Дидактик уен «Курчак, Алиягә булыш». ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Алия әйткәнне дөрес аңлап, бала савыт-сабаны өстәлгә куя.** **Алия:** Оля, мә, зур тәлинкә. Өстәлгә куй. **Алия:** Коля, мә, кечкенә кашык. Өстәлгә куй. **Уен башка балалар белән дәвам итә.** **4. Дәфтәрдә эш. 9 нчы бирем «Предложи медведям посуду».** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.***	
33. «Өч аю»		**Мультфильм «Өч аю».**	
34. «Чәй табыны әзерлибез»	чынаяк	**1. Уен ситуациясе «Чәй табыны әзерлибез».** *Аудио (34 нче кисәк)* Для гостей мы поставили на стол ложку – кашык, тарелку – тәлинкә. А сегодня поставим чашку – чынаяк. **Өстәлдә төрле зурлыктагы уенчык савыт-сабалар: тәлинкә, кашык, чынаяк.** **Тәрбияче уенчык чынаякны күрсәтә, әйтә:** Чынаяк. *«Слушай!» – «Тыңла!»* **Тәрбияче чынаяк рәсеме яки уенчыгы күрсәтә.** – ***Чынаяк***. **– *Чынаяк.*** ***Чынаяк*** **сүзе яңа сүз бирү алымнарын кулланып өйрәтелә.** **2. Аудиоязманы тыңлау һәм кабатлау.**	

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	**Эш төрләре**	**Җиһазлау**
		Аудио (35 нче кисәк) *«Слушай, повтори!» – «Тыңла – кабатла!»* **Тәрбияче чынаяк рәсемен күрсәтә, балалар кабатлый.** **– *Чынаяк*.** **– *Чынаяк.*** **3. Сүзле уен «Тыңла, күрсәт, кабатла!»** *Аудио (36 нчы кисәк)* *«Слушай, покажи, повтори!» – «Тыңла, күрсәт, кабатла!»* **Балалар таратма рәсем яки уенчык чынаяк күрсәтә, кабатлый.** **– *Чынаяк.*** **– *Кашык*.** **– *Тәлинкә*.** **4. Сүзле уен «Төсле чынаяк».** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Балалар түгәрәктә. Тәрбияче балаларга төрле төстәге уенчык чынаякны яки рәсемне биреп сүзтезмәне әйтә:** Мә, кызыл чынаяк. **Балалар чынаякны тәрбияче үрнәгендә бер-берсенә бирә, әйтә:** – Мә, сары чынаяк. – Мә, яшел чынаяк. **5. Уен ситуациясе «Курчак, Алиягә чәй табыны әзерләргә булыш».** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Өстәлдә төрле зурлыктагы төсле чынаяклар, тәлинкәләр, кашыклар. Балалар тәрбиячедән савыт-сабаны сорап алалар, Алиягә бирәләр.**	Һәр балага җитәрлек төрле зурлыктагы һәм төстәге (сары, кызыл, яшел, зәңгәр) савыт-саба: тәлинкә, кашык, чынаяк муляжлары, рәсемнәре. Күрсәтмә рәсемнәр: чынаяк. Таратма рәсемнәр: тәлинкә, кашык, чынаяк. Аудиоязма 34–36.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Тәрбияче: Нәрсә кирәк? **Бала:** Тәлинкә кирәк. **Тәрбияче:** Нинди тәлинкә? **Бала:** Кызыл тәлинкә. **Тәрбияче:** Мә, кызыл тәлинкә. **Бала:** Рәхмәт. **Бала:** Мә, Алия, кызыл тәлинкә. **Уен шулай дәвам итә.**	
35. «Төсле чынаяклар»	зәңгәр	**1. Сүзле уен «Зәңгәр чынаяк».** *Аудио (37 нче кисәк)* **Тәрбияче:** Посмотрите какая красивая синяя чашка – зәңгәр чынаяк. Мә зәңгәр чынаяк. *«Слушай, пой!» – «Тыңла, җырла!»* Зәңгәр-зәңгәр чынаяк, Зәңгәр-зәңгәр чынаяк. Әйе шул, әйе шул, Матур, чиста чынаяк. Әйе шул, әйе шул, Зәңгәр-зәңгәр чынаяк. **2. Сүзле уен «Төсле чынаяк».** **Балалар түгәрәктә. Тәрбияче балаларга төрле төстәге уенчык чынаякны яки рәсемне биреп сүзтезмәне әйтә. Балалар тәрбияче үрнәгендә савыт-сабаны бер-берсенә биреп әйтәләр.** – Мә, кызыл чынаяк. – Мә, яшел чынаяк. – Мә, сары чынаяк. – Мә, зәңгәр чынаяк. **Уен шулай дәвам итә.** **3. Сюжетлы-рольле уен «Савыт-саба кибете».** **Кибеттә төрле төстәге уенчык тәлинкә, кашык, чынаяклар.** **Акбай сатучы ролендә.** **Оля:** Исәнме, Акбай.	Кызыл, сары, яшел төстәге уенчык кашыклар, тәлинкәләр, чынаяклар яки рәсемнәр. Эш дәфтәре. Төсле карандашлар. Аудиоязма 37.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Акбай: Исәнме, Оля. **Оля:** Акбай, тәлинкә бир (чынаяк, кашык). **Акбай:** Нинди тәлинкә? **Оля:** Кызыл тәлинкә (яшел, зәңгәр, сары). **Акбай:** Ничә тәлинкә? **Оля:** (1 дән 10 га) тәлинкә. **Акбай:** Мә, (1 дән 10 га) тәлинкә. **Оля:** Рәхмәт. Сау бул, Акбай. **Акбай:** Сау бул, Оля. **<u>4. Дәфтәрдә эш. 10 нчы бирем «Найди чайную пару».</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.***	
36. «Чисталыкта – матурлык»		**<u>Мультфильм «Чисталыкта – матурлык».</u>**	
37. «Туган көнгә яңа киемнәр»	күлмәк	**<u>1. Уен ситуациясе «Яңа күлмәк».</u>** **Тартмада яңа киемнәр: төрле төстәге футболка, сарафан, күлмәкләр. Тәрбияче әни ролендә. Әни кибеттән яңа киемнәр алып кайта.** **Әни:** Бу нәрсә? **Балалар:** Футболка. **Әни:** Бу нәрсә? **Балалар:** Сарафан. **Әни:** Это платье. – Бу күлмәк. ***Күлмәк* сүзе, яңа сүз бирү алымнарын кулланып өйрәтелә.** **<u>2. Сүзле уен «Төсле күлмәкләр».</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Тартмада төрле төстәге күлмәкләр.** **Тәрбияче:** Бу нәрсә? **Балалар:** Күлмәк. **Тәрбияче:** Күлмәк нинди?	Тартмада төрле төстәге футболкалар, күлмәкләр, сарафаннар. Төсле карандашлар.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Балалар: Яшел (сары, кызыл, зәңгәр). **<u>3. Уен «Ватык телефон».</u>** ***Яшел күлмәк, матур күлмәк, чиста күлмәк*** **сүзтезмәләрен әйтеп уйнала.** **<u>4. Дидактик уен «Нәрсә юк?»</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Күлмәк, футболка, сарафан рәсемнәрен кулланып.**	
38. Курчакны киендер»	чалбар	**<u>1. Уен ситуациясе «Яңа чалбар».</u>** **Тартмада яңа киемнәр: төрле төстәге футболка, сарафан, күлмәк, чалбарлар. Тәрбияче әти ролендә. Әти кибеттән яңа киемнәр алып кайта.** **Әти:** Бу нәрсә? **Балалар:** Футболка. **Әти:** Бу нәрсә? **Балалар:** Күлмәк. **Әти:** Это брюки. – Бу чалбар. ***Чалбар*** **сүзе яңа сүз бирү алымнарын кулланып өйрәтелә.** **<u>2. Сүзле уен «Төсле чалбарлар».</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Тартмада төрле төстәге чалбарлар. Бала белән бала арасында диалог:** – Бу нәрсә? – Чалбар. – Чалбар нинди? – Яшел (сары, кызыл, зәңгәр). **<u>3. Уен «Ватык телефон».</u>** ***Яшел чалбар, матур чалбар, чиста чалбар*** **сүзтезмәләрен әйтеп уйнала.** **<u>4. Дидактик уен «Курчакны киендер».</u>**	Тартмада төрле төстәге футболкалар, күлмәкләр, сарафаннар, чалбарлар. Кәгазьдән ясалган кыз, малай курчаклары һәм киемнәре. Эш дәфтәре.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була. **Балаларда кәгазьдән ясалган малай һәм кыз курчаклары. Тәрбиячедә курчак киемнәре. Бала, төсен әйтеп, киемнәрне сорап ала.** **Коля:** Зәңгәр чалбар бир. **Тәрбияче:** Мә, зәңгәр чалбар. **Коля:** Рәхмәт. **5. Дәфтәрдә эш. 11 нче бирем «Раскрась одежду».**	
39. «Без киенәбез»		**1. Мультфильм «Киемнәр кибетендә».** **2. Сюжетлы-рольле уен «Киемнәр кибете».** **Сатучы ролендә ике бала. Бер балада төрле төстәге күлмәкләр, икенче балада төрле төстәге чалбарлар. Балалар, төсен әйтеп, кирәкле киемне сорап алалар.** – Исәнме, Оля. – Исәнме, Коля. – Хәлләр ничек? – Әйбәт. – Оля, күлмәк бир. – Нинди күлмәк? – Сары күлмәк. – Ничә күлмәк? – Бер күлмәк. – Мә, бер күлмәк. – Рәхмәт. Сау бул, Оля. – Сау бул, Коля. **Уен шул үрнәктә дәвам итә.** **3. Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау.** *Аудио (38 нче кисәк)* **Җырлы-биюле уен «Матур».** **Балалар парлашып түгәрәккә басалар. Бер-берсенең киемнәрен күрсәтеп җырлыйлар.**	Төрле төстәге күлмәкләр, чалбарлар. Аудиоязма 38.

© НЭБ Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		1. Минем күлмәк матур, Синең күлмәк матур. Әйе шул, әйе шул, Минем күлмәк матур. 2. Минем чалбар матур, Синең чалбар матур. Әйе шул, әйе шул, Минем чалбар матур.	
40. «Киенергә ярдәм ит»	ки	**<u>1. Уен ситуациясе «Курчакларны киендер».</u>** *<u>Аудио (39 нчы кисәк)</u>* Акбай и Мияу принесли куклам новые наряды: чалбар, күлмәк. Кукле-девочке предложим надеть платье, мальчику – брюки. «Курчак, күлмәк ки». «Курчак, чалбар ки». **Тәрбияче курчак күлмәге, чалбары күрсәтә.** **Тәрбияче:** Әйдәгез, курчакны киендерәбез. Кукла, надень платье. Курчак, күлмәк ки. **Тәрбияче кыз курчакка күлмәк кидерә.** – Курчак, чалбар ки. **Тәрбияче малай курчакка чалбар кидерә.** **<u>2. Аудиоязманы тыңлау, күрсәтмә кәгазь курчакларны киендерү.</u>** *<u>«Слушай!» – «Тыңла!»</u>* – Курчак, чалбар ки. – Курчак, чалбар ки. – Курчак, күлмәк ки. – Курчак, күлмәк ки. **<u>3. Дидактик уен «Курчакны киендер».</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Балаларда кәгазьдән ясалган кыз һәм малай курчаклары, киемнәр:**	Кәгазьдән ясалган таратма һәм күрсәтмә кыз, малай курчаклары. Уенчык кыз, малай курчаклары. Киемнәр: күлмәк, чалбар, сарафан, футболка. Эш дәфтәре. Аудиоязма 39.

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		күлмәк, чалбар, сарафан, футболка. Балалар, бер-берсеннән кием сорап алып, курчакларны киендерәләр. **Коля:** Оля, чалбар бир. **Оля:** Мә, чалбар. **Коля:** Рәхмәт. Курчак, чалбар ки. **4. Дәфтәрдә эш. 12 нче бирем «Предложи новый наряд».** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.***	
41. «Алия йокларга җыена»	сал, йокла	**1. Уен ситуациясе «Курчакларга булыш».** *Аудио (40 нчы кисәк)* **Куклам пора спать. Поможем снять платье и брюки.** **Тәрбияче:** Курчак, күлмәгеңне сал. Курчак, чалбарыңны сал. **Тәрбияче курчакларның күлмәген, чалбарын салдыра. Курчакларны йокларга яткыра һәм әйтә: «Кукла, спи». – «Курчак йокла».** **2. Аудиоязманы тыңлау.** *Аудио (41 нче кисәк)* *«Слушай!» – «Тыңла!»* – Курчак, чалбар сал. – Курчак, чалбар сал. **Тәрбияче кәгазь курчакның чалбарын салдыра.** – Курчак, күлмәк сал. – Курчак, күлмәк сал. **Тәрбияче кәгазь курчакның күлмәген салдыра.** **3. Дидактик уен «Курчакны чишендер».** *Аудио (42 нче кисәк)* *«Слушай, повтори, выполни!» – «Тыңла, кабатла, үтә!»*	Күрсәтмә кәгазь курчаклар, күлмәкләр, чалбарлар. Уенчык кыз, малай курчаклары. Балалар санынча кәгазь курчаклар, күлмәкләр, чалбарлар. Аудиоязма 40–43.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Һәр балада таратма кәгазь курчаклар. Балалар биремне тыңлый, кабатлый, үти. – Курчак, күлмәк сал. – Курчак, чалбар сал. **<u>4. Уен ситуациясе «Курчакны йоклат».</u>** **Һәр балада курчаклар. Балалар курчакларны чишендереп йокларга яткыралар.** **Оля:** Курчак, күлмәк сал. Йокла. **Коля:** Курчак, чалбар сал. Йокла. **Бишек җыры көенә курчакларны тирбәтеп йоклаталар.** **–** Курчак, йокла. **<u>Аудиоязма «Бишек җыры».</u>** *<u>Аудио (43 нче кисәк)</u>*	
42. «Шаян уенчыкар»		**<u>1. Мультфильм «Шаян уенчыклар».</u>** **<u>2. Сюжетлы-рольле уен «Киемнәр кибете».</u>** **Төрле төстәге күлмәк, чалбар, сарафан, футболка, шортик таратма рәсемнәре.** **Оля:** Исәнме, Коля. **Коля:** Исәнме, Оля. **Оля:** Хәлләр ничек, Коля? **Коля:** Әйбәт. Рәхмәт. Хәлләр ничек, Оля? **Оля:** Әйбәт. Рәхмәт. **Коля:** Оля, чалбар бир. **Оля:** Нинди чалбар? **Коля:** Зәңгәр чалбар. **Оля:** Мә, зәңгәр чалбар. **Коля:** Рәхмәт. Сау бул, Оля. **Оля:** Сау бул, Коля. **Шул үрнәктә барлык балалар да уенда катнаша.**	Төрле төстәге күлмәк, чалбар, сарафан, футболка, шортик, таратма рәсемнәре.

© НЕТЕР.Р.Н.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
43. «Хәерле көн»	бит, кул, хәерле көн	**<u>1. Уен ситуациясе «Хәерле көн теләү».</u>** **Кукла проснулась. Скажем ей: «Добрый день». – «Хәерле көн».** **Тәрбияче балалар белән бергә «Хәерле көн» дип әйтә. Балаларга хәерле көн теләргә тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә хәерле көн тели.** **<u>2. Уен ситуациясе «Курчак юына».</u>** **Тәрбияче алдында су. Тәрбияче бит, кулны юу хәрәкәтен күрсәтә.** **Кукла хочет умываться. Предложим ей воду, помыть лицо и руки.** **Тәрбияче:** Мә, су. Бит ю, кул ю. **<u>3. Аудиоязманы тыңлау.</u>** *<u>Аудио (44 нче кисәк)</u>* *<u>«Слушай!» – «Тыңла!»</u>* **Тәрбияче аудиоязмадан ишеткән сүзне курчакта күрсәтә.** – Бу – бит. – Бу – бит. – Бу – кул. – Бу – кул. **<u>4. Аудиоязманы тыңлау, күрсәтү, кабатлау.</u>** *<u>Аудио (45 нче кисәк)</u>* *<u>«Слушай, покажи, повтори!» – «Тыңла, күрсәт, кабатла!»</u>* **Балалар үзләренең битен, кулын күрсәтәләр, кабатлыйлар.** Бу – бит. Бу – кул. **<u>5. Аудиоязманы тыңлау, күрсәтү, кабатлау.</u>** *<u>Аудио (46 нчы кисәк)</u>* *<u>«Слушай, покажи, повтори!» – «Тыңла, күрсәт, кабатла!»</u>*	Төрле төстәге күлмәкләр. Савыт белән су. Уенчык курчак. Эш дәфтәре. Аудиоязма 44–48.

© НЕТЕРРН

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Балалар юу хәрәкәтләрен күрсәтәләр, кабатлыйлар. Мә су, бит ю. Мә су, кул ю. **<u>6. Аудиоязманы тыңлау, күрсәтү, кабатлау.</u>** *<u>Аудио (47 нче кисәк)</u>* *<u>«Слушай, покажи, повтори!» – «Тыңла, күрсәт, кабатла!»</u>* **Балалар аудиоязмадан ишеткән сүзтезмәне хәрәкәт белән күрсәтеп кабатлыйлар.** Бит чиста. Кул чиста. **<u>7. Үстерелешле диалог «Иптәшеңне юынырга чакыр».</u>** **Тәрбияче үрнәгендә балалар берберсен чакыралар, биремне үтиләр, әйтәләр.** **Тәрбияче:** Саша, кил монда. Битеңне, кулыңны ю. **Бала биремне үти.** **Тәрбияче:** Бит (кул) чиста? **Бала:** Әйе, бит (кул) чиста. **<u>8. Аудиоязмадан җыр тыңлау, кушылып җырлау.</u>** *<u>Аудио (48 нче кисәк)</u>* *<u>«Слушай, пой!» – «Тыңла, җырла!»</u>* **Балалар хәрәкәт белән күрсәтәләр.** Мә су, Бит, кул ю. Чиста су, чиста су, Ю, ю, ю. **<u>9. Дәфтәрдә эш. 13 нче бирем «Кто что делает».</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.***	

© НЕШЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
44. «Курчак белән уйныйбыз»		**Һәр балада курчаклар, уенчыклар. Балалар тәрбияченең биремен кабатлап әйтәләр, үтиләр.** **1. Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау.** *Аудио (48 нче кисәк)* **Балалар хәрәкәт белән күрсәтәләр.** Мә су, Бит, кул ю. Чиста су, чиста су, Ю, ю, ю. **2. Дидактик уен «Курчакны юындыр».** – Бит ю. – Кул ю. **3. Дидактик уен «Курчакны киендер».** – Чалбар ки. – Күлмәк ки. **4. Дидактик уен «Курчакны ашат».** – Аш аша. – Чәй эч. **5. Дидактик уен «Курчакны йоклат».** – Чалбар сал. – Күлмәк сал. **6. Аудиоязма «Бишек җыры».** *Аудио (43 нче кисәк)* – Алия, йокла. **Балалар курчакларны тирбәтеп йоклаталар.** **7. Дәфтәрдә эш. 14 нче бирем «Командир».**	Дидактик уеннар өчен атрибутлар. Эш дәфтәре. Аудиоязма 48, 43.
45. «Ни өчен киемнәр югалган?»		**Мультфильм «Ни өчен киемнәр югалган?»**	

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
46. Өстәл театры «Өч аю»	өстәл, урындык, караватт	**1. Өстәл театры «Өч аю».** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Әкият барышында яңа сүзләр балалар белән кабатлана.** *Аудио (49 нчы кисәк)* **Персонажлар:** өч аю. **Күренеш:** Урман. Урмандагы өйдә өч аю яши. В избушке на краю леса жили три медведя. Большого медведя звали Михаил Иванович. Он говорил грубым голосом. Медведицу звали Настасья Петровна. А маленького медвежонка звали Мишутка. Он говорил тоненьким голоском. После ужина медведи собирались за круглым столом и дружно вели беседу. Михаил Иванович садился за стол и грубым голосом говорил: **«Бу – өстәл».** Настасья Петровна не так громко: **«Бу – өстәл».** Маленький Мишутка говорил тоненьким голоском: **«Бу – өстәл».** А потом Михаил Иванович поудобнее садился на стул и говорил: **«Бу – урындык».** Настасья Петровна говорила: **«Бу – урындык».** А маленький Мишутка увидел свой сломанный стульчик и спросил: **«Бу – урындык?».** После обеда медведи шли в другую горницу. Там стояли три кровати. Михаил Иванович грубым голосом говорил: **«Бу карават».** Настасья Петровна говорила не так громко: **«Бу карават».** А Мишутка-шалунишка показал на свою кровать	Өч аю уенчыгы. Төрле зурлыктагы өстәлләр, урындыклар, караватлар. Аудиоязма 49.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		и сказал: **«Бу – диван»**. Михаил Иванович и Настасья Петровна его поправили: **«Бу – карават».** Перед сном медведи желали друг другу: «Спокойной ночи» и сладко засыпали. **2. Дидактик уен «Нәрсә юк».** **3. Сүзле уен «Ватык телефон».** **«Зур карават», «кечкенә урындык», «зур өстәл» сүзтезмәләрен кулланып.** **4. Уен ситуациясе «Аюларга карават, өстәл, урындык бир».** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** **Төрле зурлыктагы өч аю уенчыгы, өстәлләр, урындыклар, караватлар. Балалар, тәрбияче биремен тыңлап, төрле зурлыктагы җиһазларны аюларга бирәләр, әйтәләр.** – Зур аю, мә зур карават. – Кечкенә аю, мә кечкенә урындык.	
47. «Җиһазлар кибете»		**1. Сюжетлы-рольле уен «Җиһазлар кибете».** **Төрле зурлыктагы, төстәге җиһазларның таратма рәсемнәре. Тәрбияче сатучы ролендә.** **Оля:** Исәнмесез. **Тәрбияче:** Исәнме, Оля. Хәлләр ничек? **Оля:** Әйбәт, рәхмәт. **Тәрбияче:** Нәрсә кирәк? **Оля:** Карават (өстәл, урындык) кирәк. **Тәрбияче:** Нинди карават (өстәл, урындык)? **Оля:** Зур (кечкенә, кызыл, сары, зәңгәр) карават.	Эш дәфтәре.

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Тәрбияче: Мә зур карават. **Оля:** Рәхмәт. **Шул үрнәктә балалар уенны дәвам итәләр.** **<u>2. Дәфтәрдә эш. 15 нче бирем «Предложи медведям мебель».</u>** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.***	
48. «Маша һәм өч аю»		**<u>Мультфильм «Маша һәм өч аю».</u>**	
49. «Уенчыклар иле»нә сәяхәт		**<u>1. Сюжетлы-рольле уен «Уенчыклар кибете».</u>** **Уенчыкларны карау, исемнәрен искә төшерү: аю, куян, туп, кучак, машина, эт, песи, самолет, поезд, барабан.** *<u>Аудио (50 нче кисәк)</u>* **Мияу и Акбай приглашают нас в магазин игрушек.** **Мияу:** Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек? **Акбай:** Исәнме, Мияу. Әйбәт. Нәрсә кирәк? **Мияу:** Туп кирәк. **Акбай:** Нинди туп? **Мияу:** Зур (кечкенә), яшел (сары, кызыл, зәңгәр), матур ... туп. **Акбай:** Ничә туп? **Мияу:** Бер (2–10) туп. **Акбай:** Мә, бер (2–10) туп. **Мияу:** Рәхмәт. Сау бул, Акбай. **Акбай:** Сау бул, Мияу. **Уен барлык балалар белән дәвам итә.** **<u>2. Сүзле уен «Кибеткә бардык, бүләк алдык».</u>** **Уенчыклар түгәрәк уртасында. Бер бала борылып баса. Тәрбияче уенчык күрсәтә. Балалар түгәрәктә йөри.**	Уенчыклар: аю, куян, туп, курчак, машина, эт, песи, самолет, поезд, барабан. Аудиоязма 50–51.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Тәрбияче белән балалар: Мин кибеткә бардым. Әйт, Саша, нәрсә алдым? **Саша:** Аю? **Балалар:** Юк. **Саша:** Туп? **Балалар:** Әйе, туп. **<u>3. Җырлы-биюле уен «Карусель».</u>** **Балалар түгәрәктә. Уенчыклар түгәрәк эчендә, һәр бала алдына куелган. Уенның сүзләрен җырлап, балалар түгәрәктә йөриләр.** *<u>Аудио (51 нче кисәк)</u>* **– Дети, игрушки тоже хотят с нами поиграть в игру «Карусель». Давайте поиграем.** Әллә-лә, әллә-лә, Карусельләр әйләнә, Матур курчак әйләнә. Зур-зур аю әйләнә. **Туктап, уенчыкларны алалар, тәрбияченең «Бу нәрсә?» соравына җавап бирәләр:** **«Бу – куян. Куян кечкенә, матур, чиста».**	
50. «Курчакның туган көне»		**<u>1. Уен ситуациясе «Алиягә уенчык бүләк ит».</u>** **Матур итеп киенгән Алия (курчак) утыра. Һәр бала уенчыкларын Алиягә бүләк итә.** **– У Алии сегодня день рождения. Подарите ей свои игрушки.** **Оля:** Мә, Алия, матур туп. **Курчак:** Рәхмәт. Туп матур. **Коля:** Мә, Алия, зур машина. **Курчак:** Рәхмәт. Машина зур.	Ашамлыклар һәм яшелчә муляжлары. Алия (курчак). Эш дәфтәре. Аудиоязма 52.

© НЭТЕР.Н.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		2. Уен ситуациясе «Нәрсә кирәк, сорап ал». ***Эшчәнлекне интерактив такта-да да оештырырга була.*** **– Алия туган көненә күп итеп тәмле ризыклар әзерләгән. Нәрсә кирәк, сорап ал.** **Алия приготовила для вас угощения. Попросите, что вам надо.** а) **Тәрбияче:** Оля, нәрсә кирәк? **Оля:** Чәй кирәк. **Тәрбияче:** Мә чәй. Эч. **Оля:** Рәхмәт. Чәй тәмле. б) **Тәрбияче:** Коля, нәрсә кирәк? **Коля:** Алма кирәк. **Тәрбияче:** Нинди алма? **Коля:** Кызыл алма. **Тәрбияче:** Мә кызыл алма. Аша. **Коля:** Рәхмәт. Алма тәмле. **3. Җырлы-биюле уен «Ак ипи».** *Аудио (52 нче кисәк)* Алиянең туган көненә Без пешердек ак ипи. Менә шундый ипи зур, Менә шундый кечкенә, Менә шундый тәмле, Менә шундый баллы. Әйе шул, әйе шул, Әйе шул, ипи тәмле. **4. Дәфтәрдә эш. 16 нчы бирем «Подарки к дню рождения Акбая».**	
51. «Туган көн»		**Мультфильм «Туган көн».**	
52. «Уй-нарга ярата-быз»	яратам	**1. Уен ситуациясе «Уйнарга ярата-быз».** *Аудио (53 нче кисәк)* **К нам пришел красивый зайчик. Я очень его люблю: «яратам».**	Һәр балага җитәрлек күрсәтмә рәсемнәр: әни, әти, әби, бабай.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Вы тоже обнимите зайчика и скажите: «люблю» – «яратам». **2. Сүзле уен «Яратам».** **Куянны кулдан кулга биреп, «яратам» дип әйтәләр.** **3. Аудиоязманы тыңлау.** *Аудио (54 нче кисәк)* *«Слушай!», «Тыңла!»* **Тәрбияче нинди дә булса уенчыкны кочаклап күрсәтә.** ***– Яратам.*** ***– Яратам.*** **4. Аудиоязманы тыңлау, кабатлау.** *Аудио (55 нче кисәк)* *«Слушай – повтори!», «Тыңла – кабатла!»* **Балалар әйтә, парлашып кочаклашалар.** ***– Яратам.*** ***– Яратам.*** **5. Сүзле уен «Тыңла, күрсәт, кабатла!»** **Һәр бала санынча алма, кыяр, груша, ипи рәсемнәре таратыла. Бала аудиоязмадан ишеткән сүзтезмәгә туры килгән рәсемне таба һәм күрсәтә.** *Аудио (56 нчы кисәк)* *«Слушай – покажи – повтори!», «Тыңла – күрсәт – кабатла!»* – Мин алма яратам. – Мин кыяр яратам. – Мин груша яратам. – Мин ипи яратам. **6. Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау** *Аудио (57 нче кисәк)* *«Слушай – пой!» , «Тыңла – җырла!»*	Аудиоязма 53–57.

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Җыр «Яратам». Мин алма яратам, Яратам, яратам. Мин кыяр яратам, Яратам, яратам. Мин груша яратам, Яратам, яратам. Мин Коляны яратам, Яратам, яратам. Мин Оляны яратам, Яратам, яратам.	
53. «Син нәрсә яра- тасың?»		**1. Ситуатив күнегү «Син нәрсә яратасың?»** ***Эшчәнлекне интерактив такта-да да оештырырга була.*** **Һәр балага ашамлык һәм яшелчә рәсемнәре (муляжлары) таратыла. «Син нәрсә яратасың?» сайлап ал, әйт.** **Балалар җавабы:** – Мин алма (кишер, бәрәңге, кыяр, суган) яратам. – Мин сөт (ипи, су, ботка, аш) яратам. **2. Сүзле уен «Яраткан уенчы-гыңны әйт, ал».** **Кәрзингә уенчыклар салып, Ак-бай килә, ишек шакый. Тәрбияче Акбай ролендә.** **Балалар:** Кем анда? **Акбай:** Мин – Акбай. **Балалар:** Акбай, кил монда. **Акбай:** Исәнмесез. Хәерле көн. **Балалар:** Исәнме, Акбай. Хәерле көн. **Акбай, кәрзиндәге уенчыкларга күрсәтеп:** Мин туп (курчак, аю, куян, эт, песи) яратам. Оля, син нәрсә яратасың?	Таратма рәсемнәр (муляжлар): ашамлыклар һәм яшелчәләр. Уенчыклар: курчак, туп, аю, куян, эт, песи. Кәрзин. Эт Акбай. Эш дәфтәре. Аудиоязма 58.

© НЕТЕР Р.Н.

<table>
<tr><th>Тема</th><th>Актив сүзләр
(сөйләм үрнәге)</th><th>Эш төрләре</th><th>Җиһазлау</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Оля: Мин курчак (туп, аю, куян, эт, песи) яратам.
Акбай: Курчак (туп, аю, куян, эт, песи) ал.
Оля: Рәхмәт.
Уен һәр бала белән дәвам итә.
3. Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау.
Аудио (58 нче кисәк)
Җыр «Яратам».
Яратам, яратам,
Курчак яратам.
Яратам, яратам,
Аю яратам.
Яратам, яратам,
Куян яратам.
Яратам, яратам,
Туп яратам.
Яратам, яратам,
Песи яратам.
Яратам, яратам,
Эт яратам.
4.Дәфтәрдә эш. 17 нче бирем «Я люблю».</td><td></td></tr>
<tr><td>54. «Кем нәрсә ярата?»</td><td></td><td>Мультфильм «Кем нәрсә ярата?»</td><td></td></tr>
<tr><td>55. «Уйный уйный үсәбез»</td><td>бар

Сөйләм үрнәге: нәрсә бар?</td><td>1. Сүзле уен «Нәрсә бар?»
Мияу белән Акбай уенчыклар тутырылган матур тартма тотып керәләр.
Акбай и Мияу принесли нам коробку с игрушками. Давайте посмотрим, что там есть. – Нәрсә бар?
Балалар алдында таныш уенчыклар. Тәрбияче уенчыкларны күрсәтә, сорый: Нәрсә бар?</td><td>Уенчыклар: курчак, песи, эт, туп, машина, аю, куян.
Аудиоязма 59.</td></tr>
</table>

© НЕТЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Балалар: Туп бар (песи, эт, аю, курчак). **<u>2. Сүзле уен «Нәрсә юк?»</u>** **Тәрбияче:** Нәрсә бар? Аю (курчак, песи, эт, туп) бар. **Тәрбияче бер уенчыкны яшерә, сорый:** Нәрсә юк? **Бала:** Туп юк. **Тәрбияче:** Әйе, туп юк. **Тәрбияче үрнәгендә уенны балалар дәвам итә.** **<u>3. Сүзле уен «Нәрсә бар?»</u>** **Балалар, уенчыкларны тотып, түгәрәккә басалар. Тәрбияче:** Скажи, что у тебя есть? – Саша, нәрсә бар? – Туп бар (машина, курчак). **Тәрбияче һәр баладан сорый.** **<u>4. Дидактик уен «Өстәлдә нәрсә бар?»</u>** **Өстәлдә уенчыклар. Балалар «Нәрсә бар?» соравына җавап бирә һәм алып күрсәтә.** **<u>5. Җырлы-биюле уен «Карусель».</u>** **Балалар түгәрәктә. Уенчыклар түгәрәк эчендә, һәр бала алдына тезелеп куелган. Уенның сүзләрен җырлап, балалар түгәрәктә йөриләр. Туктап, уенчыкларны алалар, тәрбияченең «Нәрсә бар?» соравына җавап бирәләр. Уенчыклар исемнәрен әйтеп тә була.** *<u>Аудио (59 нчы кисәк)</u>* Әллә-лә, әллә-лә, Карусельләр әйләнә. Матур кызлар әйләнә, Зур малайлар әйләнә.	

© НЕГЕР Р.Н.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
56. «Нәрсә бар?»		**<u>1. Сүзле уен «Нәрсә бар?»</u>** **Балалар, уенчыкларны тотып, түгәрәккә басалар. Тәрбияче:** Скажи, что у тебя есть? – Саша, нәрсә бар? – Туп бар (машина, курчак). **Тәрбияче һәр баладан сорый.** **<u>2. Уен ситуациясе «Кайда нәрсә бар?»</u>** **Өстәлдә, урындыкта, караватта уенчыклар һәм муляжлар куелган. Тәрбияче балалар белән бүлмә буйлап йөри, сорый:** – Бу нәрсә? – Өстәл. – Өстәлдә нәрсә бар? – Алма бар. – Бу нәрсә? – Урындык. – Урындыкта нәрсә бар? – Туп бар. – Бу нәрсә? – Карават. – Караватта нәрсә бар? – Аю бар. **<u>3. Җырлы-биюле уен «Кәрзиндә нәрсә бар?»</u>** **Балалар түгәрәктә. Бер бала уртада. Кулына яшелчәләр салынган кәрзин тоткан. Балалар җырлап түгәрәктә йөриләр:** *<u>Аудио (60 нчы кисәк)</u>* – Оля (Коля) әйт әле, Кәрзиндә нәрсә бар? – Кәрзиндә алма бар, Тәмле, тәмле алма бар. Әйе шул, әйе шул, Кызыл, кызыл алма бар.	Өстәл, карават, урындык. Уенчыклар. Яшелчәләр. Кәрзин. Эш дәфтәре. Аудиоязма 60.

© НЕТЕР

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		Уен «яшел кыяр», «сары кишер», «зур кәбестә» сүзтезмәләре белән дәвам итә. **4. Дәфтәрдә эш. 18 нче бирем «Разложи по порядку».**	
57. «Бар, юк»		**1. Дидактик уен «Серле янчык».** **Акбай белән Мияу керә. Акбайның янчыгында яшелчә муляжлары, Мияуныкында – уенчыклар.** **Акбай:** Янчыкта нәрсә бар? **Бала янчыктагы уенчыкны капшап карый, әйтә:** Туп бар ***(Уенчыкны ала, күрсәтә).*** **Акбай:** Туп нинди? **Бала:** Зур (кызыл, матур). **Уен шулай дәвам итә.** **2. Сүзле уен «Кем бар, кем юк?»** ***Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.*** «Гаилә» темасына күрсәтмә рәсемнәр. Өйрәнгән башка темаларны да кулланып була. **Тәрбияче:** Монда кем бар? **Балалар:** Әни (әти, бабай, әби, малай, кыз) бар. **Тәрбияче бер рәсемне алып куя, сорый:** Кем юк? **Балалар:** Әни (әти, бабай, әби, малай, кыз) юк. **3. Җырлы-биюле уен «Кәрзиндә нәрсә бар?»** **Мияу һәм Акбайның алып килгән уенчыклары, яшелчә муляжлары белән.** **4. Дәфтәрдә эш. 19 нчы бирем «Что лишнее?».**	Серле янчык. Уенчык песи, эт. Яшелчә һәм уенчык муляжлары. «Гаилә» темасы буенча күрсәтмә рәсемнәр. Эш дәфтәре.

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
58. «Сабантуйга әзерләнәбез»		**1. Сюжетлы-рольле уен «Кибет». Сабантуйга әзерләнәбез. Бүлмәнең төрле җирендә ашамлыклар, уенчыклар, киемнәр кибете күренешләре. Өч бала сатучы рольләрендә.** **а) «Киемнәр кибетендә».** Сөйләм үрнәге: – Исәнме, Оля. – Исәнме, Коля. – Маша, күлмәк (чалбар, футболка, сарафан) бир. – Нинди күлмәк кирәк? – Кызыл (сары, яшел, зәңгәр) күлмәк. – Мә кызыл күлмәк. – Рәхмәт. – Сау бул, Оля. – Сау бул, Коля. **б) «Ашамлыклар кибетендә».** Сөйләм үрнәге: – Исәнме, Оля. – Исәнме, Коля. – Оля, ипи (чәк-чәк, сок, конфет) бир. – Ничә ипи? (1–10). – Мә (1–10) ипи. – Рәхмәт. – Сау бул, Оля. – Сау бул, Коля. **в) «Уенчыклар кибете».** Сөйләм үрнәге. – Исәнме, Дима. – Исәнме, Лена. – Сиңа нәрсә кирәк? – Машина кирәк. – Нинди машина? – Зур машина (кечкенә, матур). – Мә зур машина (кечкенә, матур).	Ашамлык муляжлары: чәк-чәк, конфет, сок, ипи, сөт, чәй. Курчак киемнәре. Уенчык песи, эт. Аудиоязма 61–62.

© НЕТЕР РН

Тема	Актив сүзләр *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		– Рәхмәт. – Сау бул, Дима. – Сау бул, Лена. **2. Уен ситуациясе «Сабантуйга бүләк җыябыз».** *Аудио (61 нче кисәк)* **Завтра праздник Сабантуй. Акбай и Мияу приглашают нас на праздник. Для праздника нужны подарки, призы. Предложите им свои игрушки.** **Балаларның кулларында уенчыклар. Уенчык Мияу белән Акбай керәләр.** **Балалар:** Исәнме, Мияу. Исәнме, Акбай. **Һәр бала Мияу белән Акбайга үзләренең бүләкләрен бирәләр:** Мә, Акбай, аю. **Акбай:** Рәхмәт. **Бала:** Мә, Мияу, туп. **Акбай:** Рәхмәт. **3.Аудиоязманы тыңлау, кушылып җырлау.** *Аудио (62 нче кисәк)* **Җыр.** 1. Карагыз, карагыз, Сабантуйга барабыз. Сабантуйга барабыз, Уйнап бүләк алабыз. 2. Сабантуйга барабыз, Сикерәбез, чабабыз. Җырлап-биеп алабыз, Уйнап бүләк алабыз.	
59. «Күңелле Сабантуй уеннары»		*Аудио (63 нче кисәк)* «Сабантуй» җыры. **Балалар, «Сабантуй» җырын җырлап, мәйданда бәйрәмне башлыйлар. Уеннарны тәрбияче оештыра**	Сабантуй уеннары өчен атрибутлар. Аудиоязма 63.

Тема	**Актив сүзләр** *(сөйләм үрнәге)*	Эш төрләре	Җиһазлау
		һәм командаларын татарча бирә: «Йөгер», «Сикер», «Уйна», «Җырла», «Бие». 1. «Капчык киеп сикерү». 2. «Агач кашыкка йомырка салып йөгерү». 3. «Ат чабышы». 4. «Чүлмәк вату». 6. Күмәк бию.	
60. Сабантуй бәйрәме.		**1. Мультфильм «Сабантуй бәйрәме».**	

© НЕТЕР Р.Н.

ДИАГНОСТИКА

Түбәндәге биремнәрне балаларның татар телен белү дәрәҗәсен билгеләгәндә кулланырга мөмкин. Тикшерү һәр бала белән аерым үткәрелә, ул 5–10 минуттан артмаска тиеш. Ә йомгаклау дәресе булганда, тикшерүне барлык балалар белән бергә үткәрергә мөмкин. Биремнәр уен формасында рус телендә аңлатыла. Аларның җавабын тыңлаганда, тикшерүче елмаеп, кирәк булса, җавапны дөресләп, бала әйтә алмый торган очракта булышырга тиеш.

Тикшерү нәтиҗәләрен түбәндәгечә таблицага төшерергә мөмкин.

Нәтиҗәгә карап, тәрбияче, һәр бала белән эшләү өчен, бурычлар билгели.

© НЕТЕR Р.Н.

Уку елы ахырында – зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының «Уйный-уйный үсәбез» проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Балаларның исем-фамилиясе	**Сүз байлыгы**		**Бәйләнешле сөйләм**		
		«Уйный-уйный үсәбез» проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш-алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла.)	Ягымлы сүзләр куллану («исәнме», «сау бул», «рәхмәт», «исәнмесез», «сау булыгыз»)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкяр итү, раслау)
1.	Коля					
2.	Оля					
3.	.....					
4.	.....					

Нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

Эчтәлек

«Уйный-уйный үсәбез» проекты буенча тематик план
(зурлар төркеме) 3
Уйный-уйный үсәбез 8
Диагностика 67

© НЕТЕР Р.Н.

© НЕТЕР Р.Н.

Татарча сөйләшәбез: 5–6 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек .– Казан : Татарстан Республикасы «ХӘТЕР» нәшрияты, 2012. – 71 б.

ISBN 978-5-94113-392-5

Учебное издание

Зарипова Зифа Мирхатовна
Кидрячева Раушания Гайнулловна
Шарипова Лена Ахмадиевна
Исаева Резеда Салмановна
Алексеева Рафиса Муллаяровна
Камалова Алсу Имамовна
Камалова Аида Дамировна
Ситдикова Венера Рустамовна
Нургалиева Минзада Салиховна

Говорим по-татарски
Методическое пособие
по обучению детей 5–6 лет татарскому языку

(на татарском языке)

Редакторы *Р. С. Вафина*
Корректоры *Н. Г. Габдрахманова*
Компьютерда биткә салучысы *В. М. Садыйкова*

Оригинал-макеттан басарга кул куелды 21.06.2012.
Форматы 60х90 1/16. Офсет кәгазе.
«Times New Roman» гарнитурасы.
Шартлы басма табагы 4,5. Тиражы 2030 д.
Заказ

Татарстан Республикасы «ХӘТЕР» нәшрияты.
420111. Казан, Тельман ур., 5.
Хатлар өчен: 420014. Казан, Кремль, а/я 54.
Тел.: (843) 264-67-96.

«Татмедиа» ААҖ филиалы —
«Идел-ПРЕСС» полиграфия-нәшрият комплексы.
420066. Казан, Декабристлар ур., 2.

© HETER P.H.